

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

KOMPOZİSYON VE ORKESTRA ŞEFLİĞİ ANASANAT DALI

**GUSTAV HOLST'UN OP.32 "GEZEĞENLER" İSİMLİ ORKESTRA
SÜİTİNİN MÜZİKAL FORM AÇISINDAN İNCELENMESİ**

ARIN AYKUT

YÜKSEK LİSANS SANAT ÇALIŞMASI RAPORU

ANKARA, 2020

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

KOMPOZİSYON VE ORKESTRA ŞEFLİĞİ ANASANAT DALI

GUSTAV HOLST'UN OP.32 "GEZEĞENLER" İSİMLİ ORKESTRA
SÜİTİNİN MÜZİKAL FORM AÇISINDAN İNCELENMESİ

ARIN AYKUT

YÜKSEK LİSANS SANAT ÇALIŞMASI RAPORU

ANKARA, 2020

Kabul ve Onay

Arın AYKUT tarafından hazırlanan "GUSTAV HOLST'UN OP.32 "GEZEĞENLER" İSİMLİ ORKESTRA SÜİTİNİN MÜZİKAL FORM AÇISINDAN İNCELENMESİ" başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Anasanat Dalı'nda Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Dr. Öğ. Üy. Turgay ERDENER

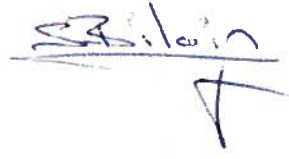

Jüri Üyesi (Danışman) Prof. Rengim GÖKMEN

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Selçuk BİLGİN

Bu çalışma, Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun bulunmuştur.

Prof. Dr. Pelin YILDIZ

Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

GUSTAV HOLST'UN OP.32 "GEZEENLER" İSİMLİ ORKESTRA SÜİTİNİN MÜZİKAL FORM AÇISINDAN İNCELENMESİ

Danışman: Prof. Rengim GÖKMEN

Yazar: Arın AYKUT

ÖZ

Bu çalışmada Gustav Holst'un Op.32 "Gezeenler" isimli orkestra süitinin incelemesinin yanı sıra, kısaca1 bestecinin hayatı, İngiltere müzik tarihi de araştırılmıştır. Birinci bölümde araştırma yöntemi açıklanmış, ikinci bölümde süit formuna yer verilmiş, üçüncü bölümde Gustav Holst'un yaşamı ve besteciliği incelenmiş, dördüncü bölümde ise Gustav Holst'un Op.32 "Gezeenler" orkestra süitinin yapısal analizine yer verilmiştir. Bu çalışmanın amacı, Gustav Holst'un Op. 32 "Gezeenler" orkestra süitinin yapısal açıdan incelenmesi yoluyla, bu eseri çalışmak isteyen tüm orkestra ve koro şeflerine, enstruman çalan tüm sanatçılara veya adaylarına kaynak sunmaktır. Araştırmanın, İngiliz müziğine ve bu bağlamda yazılmış olan orkestra eserlerine yönelik araştırmalarla desteklenerek, özellikle Holst'un hayatı ve eserleri ile ilgili bilgi ve analiz anlamında dilimizde kaynak bulunmadaki zorluğu göz önünde tutularak, önemli bir çalışma olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gustav Holst, gezeenler, orkestra, süit, Gustav Holst gezeenler orkestra süiti

GUSTAV HOLST'S OP.32 "THE PLANETS" ORCHESTRAL SUITE'S IN THE SENSE OF THE FORM

Supervisor: Prof. Rengim GÖKMEN

Author: Arın AYKUT

ABSTRACT

In this study, Op.32 "The Planets" orchestra suite of Gustav Holst was analyzed a long brief research an English music history as well as composer's life and composing techniques. In the first chapter the research method was explained. The second chapter, form of suite and details are explained. The third chapter details life and works of Gustav Holst. The fourth chapter includes structural musical analysis of Gustav Holst's Op.32 "The Planets" Orchestra Suite. The aim of this study is to provide resources to all orchestral and choral conductors, all artists or candidates who wish to work on this work through a structural analysis of Gustav Holst's Op.32 " The Planets" orchestra suite. It is thought that the study will be supported by researches on English music and orchestral works written in this context, and it will be an important study considering the difficulty of finding resources in our language especially in terms of information and analysis about Holst's life and works.

Keywords: Gustav Holst, the planets, orchestra, suite, Gustav Holst the planets
orchestral suite

TEŞEKKÜR

Bu eseri alıőmamda ve bu sanat raporu alıőmasında her tŸrlŸ yardımını gŸsteren, desteğini hi bir zaman esirgemeyen sayın hocam Prof. Rengim GŸkmen'e teőekkŸr ederim. Ayrıca yardım ve desteklerinden ŧtŸrŸ değerli hocam Prof. Burak TŸzŸn'e, dostlarım Dengin Ceyhan, ŐncŸ KŸkyayan, Mert Őzdemir ve Seda Can'a, ayrıca Aslıhan TŸrkŸ Őahin'e ve bu tezin yazılma sŸrecindeki sabırlarından ŧtŸrŸ ailemin her bir bireyine de ayrıca teőekkŸrlerimi borç bilirim.

İTHAF

Bu çalışmamı, beni konservatuvarla tanıştıran, bu muhteşem ve sonsuz dünyaya hazırlayan, ailemin her bir ferdi gibi her zaman bana destek olan, ilk ğretmenim ve artık meslektaşım olan canım babam, Tamer AYKUT'a ithaf ediyorum.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZ.....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İTHAF.....	iv
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	v
TABLolar DİZİNİ.....	vi
GÖRSEL DİZİNİ.....	vii
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM: Yöntem.....	4
1.1. Araştırmanın Yöntemi.....	4
1.2. Verilerin Toplanması.....	4
1.3. Evren Ve Örneklem.....	4
2. BÖLÜM: SÜİT: KÖKENİ, DOĞUŞU VE GELİŞİM SÜRECİ.....	5
3. BÖLÜM: HOLST'UN SANATSAL YAŞAMI VE MÜZİĞİ.....	7
4. BÖLÜM: "GEZEĞENLER" ORKESTRA SÜİTİNİN İNCELENMESİ.....	11
4.1. 1. Bölüm: Mars, The Bringer Of War.....	13
4.2. 2. Bölüm: Venus, The Bringer Of Piece.....	28
4.3. 3. Bölüm: Mercury, The Winged Messenger.....	34
4.4. 4. Bölüm: Jupiter, The Bringer Of Jollity.....	41
4.5. 5. Bölüm: Saturn, The Bringer Of Old Age.....	49
4.6. 6. Bölüm: Uranus, The Magician.....	58
4.7. 7. Bölüm: Neptune, The Mystic.....	66
SONUÇ.....	71
KAYNAKLAR.....	73
Etik Beyanı.....	74
Orjinallik Raporu.....	75
Orginality Report.....	76
Yayımlama ve Fikri Mülkiyet Hakları Beyanı.....	77

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1. Orkestra Süitinin genel tematik şeması.....	71
--	----

GÖRSEL DİZİNİ

Görsel 1: Mars, 5/4'lük kalıp.....	15
Görsel 2: 43-65. ölçüler, ikinci kalıp.....	15
Görsel 3: 68-70. ölçüler, üçüncü kalıp.....	15
Görsel 4: 86-90. ölçüler, kromatik tekrar.....	16
Görsel 5: 139-142. ölçüler, birinci ve ikinci trompetler.....	17
Görsel 6: 79-80. ölçüler, yükselen atmosfer.....	18
Görsel 7: 73-75. ölçüler, kontrbas yürüyüşü.....	18
Görsel 8: 1-2. ölçüler, Mars ilkel ritmi.....	19
Görsel 9: Mars, İlkel Ritmik Varyasyonlar.....	20
Görsel 10: Mars, senkop düzeni.....	21
Görsel 11: 21. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.....	23
Görsel 12: 22. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.....	24
Görsel 13: 69. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.....	25
Görsel 14: 90. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.....	26
Görsel 15: 127. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.....	26
Görsel 16: Venüs akor haritası.....	28
Görsel 17: Venüs melodik figürü.....	29
Görsel 18: Venüs, ikinci tema.....	30
Görsel 19: Venüs, üçüncü tema.....	30
Görsel 20: Venüs, dördüncü tema.....	31
Görsel 21: Venüs, birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü ritm kalıpları.....	32
Görsel 22: Venüs, kemanlarda dört diyez kullanımı.....	33
Görsel 23: Merkür, 1-4.ölçü.....	35
Görsel 24: Merkür, 9.ölçü.....	36
Görsel 25: Merkür, 10-12.ölçüler.....	36
Görsel 26: Merkür, 47-50.ölçüler.....	37
Görsel 27: Merkür, yedinci kalıp.....	37
Görsel 28: Merkür, sekizinci kalıp.....	38
Görsel 29: Merkür, bölüm haritası.....	38
Görsel 30: Merkür, 28-30.ölçüler.....	39
Görsel 31: Merkür, 10-12.ölçüler.....	39

Görsel 32: Merkür, 101-112.ölçüler.....	40
Görsel 33: Jüpiter, ikinci kalıp.....	42
Görsel 34: Jüpiter, üçüncü kalıp.....	43
Görsel 35: Jüpiter, dördüncü kalıp.....	43
Görsel 36: Jüpiter, beşinci kalıp.....	43
Görsel 37: Jüpiter, altıncı kalıp.....	44
Görsel 38: Jüpiter, yedinci kalıp.....	44
Görsel 39: Jüpiter, sekizinci kalıp.....	45
Görsel 40: Jüpiter, 74-77.ölçüler.....	45
Görsel 41: Jüpiter, 315-316.ölçüler.....	45
Görsel 42: Jüpiter, 393-394.ölçüler.....	46
Görsel 43: Jüpiter, 262.266.ölçüler.....	46
Görsel 44: Jüpiter, 388-392.ölçüler.....	47
Görsel 45: Jüpiter, 100-107.ölçüler.....	48
Görsel 46: Satürn, ilk kalıp.....	49
Görsel 47: Satürn, ikinci kalıp.....	50
Görsel 48: Satürn, üçüncü kalıp.....	50
Görsel 49: Satürn, dördüncü kalıp.....	51
Görsel 50: Satürn, beşinci kalıp.....	51
Görsel 51: Satürn, yedinci kalıp.....	52
Görsel 52: Satürn, sekizinci kalıp.....	52
Görsel 53: Satürn, dokuzuncu kalıp.....	53
Görsel 54: Satürn, onuncu kalıp.....	53
Görsel 55: Satürn, senkoplar.....	54
Görsel 56: Satürn, ostinatolar.....	56
Görsel 57: Satürn, 77-104. ölçüler.....	57
Görsel 58: Uranüs, ilk kalıp.....	58
Görsel 59: Uranüs, ikinci kalıp.....	59
Görsel 60: Uranüs, üçüncü kalıp.....	59
Görsel 61: Uranüs, dördüncü kalıp.....	59
Görsel 62: Uranüs, beşinci kalıp.....	60
Görsel 63: Uranüs, altıncı kalıp.....	60
Görsel 64: Uranüs, yedinci kalıp.....	61

Görsel 65: Uranüs, başlangıç melodi çizgisi.....	61
Görsel 66: Uranüs, 129-159. ölçüler.....	62
Görsel 67: Uranüs, 231-238. ölçüler.....	63
Görsel 68: Uranüs, 1-7. ölçüler.....	64
Görsel 69: Uranüs, 2-25. ölçüler.....	65
Görsel 70: Neptün, bölüm haritası.....	67
Görsel 71: Neptün, ilk melodi.....	68
Görsel 72: Neptün, ikinci melodi.....	68
Görsel 73: Neptün, üçüncü melodi.....	69
Görsel 74: Neptün, birinci arp.....	70

GİRİŞ

Dünya üzerindeki çeşitli reformların İngiltere'ye de ulaştığı 16. yüzyılda, ülke adına her şey değişmiştir. Kilise ve kilise müziği zor zamanlardan geçmiştir. Bestecilik de dünyadaki diğer akım ve türlerden etkilenmiş ve gelişmiştir. Ancak protestan ibadeti daha basit müzik gerektirmektedir ve 6. Edward döneminde besteciler, İngiliz metinlerine marşlar yazarak daha doğrudan bir tarza dönüşmeye zorlanmışlardır. Bu da aslında müzik tarihi açısından olumlu bir gelişme olmuş ve İngiliz koro geleneğinin temelini oluşturmuştur.

Kraliçe Mary yönetiminde, Katolikliğe kısa bir geri dönüşün ardından Protestanlık, I. Elizabeth'in yönetimi altında 1575 yılından itibaren tekrar yükselişe geçmiştir.

Elizabeth'in hoşgörülü tutumuna rağmen, Katolikler bazı özel mekanlarda ve genellikle kendi evlerinde ibadet edebilmişlerdir. Müzik de katolik gelenekler ile icralarını sürdüren bir kaç besteciye kadar indirgenmiştir. Bu bağlamda halkın dikkatinden uzakta performanslar sergilenmiştir. Müzik, gerçek anlamda kitleler ile 1590'larda buluşmaya başlamış ancak baskılı bir ortamda ve gizlice gerçekleşmiştir. Sanat, daha çok Elizabeth'in saltanatının sonraki yıllarında gelişmiştir. Tiyatro ve şiir için altın çağ olan William Shakespeare (1564-1616) dönemi, tam olarak bu dönemdir. Yine bu zamanda İtalyan Rönesansından gelen şarkı stilleri popüler hale gelmiş ve İngiliz müzisyenler, enstrüman eşliğinde bunları şarkı olarak söylemişlerdir.

1660 yılına gelindiğinde, monarşinin yeniden düzenlemesi ile birlikte tiyatrolar, kapanan sanat evleri ve hatta opera evleri açılmaya başlanmıştır. Bu dönem ile birlikte, John Blow (1649-1708), Henry Purcell (1659-1695) gibi büyük besteciler ortaya çıkmış ve eserler yazmaya başlamıştır. George Frederic Handel (1685-1759), İngiltere'ye taşınmış ve bu büyük bestecinin eserleri ülkede büyük ses getirmiştir.

18. yüzyılın sonuna doğru İngiltere, tüm dünyayı kapsayan ticaret ağları ve kolonileri ile zengin ve güçlü bir ulus haline gelmiştir ancak diğer avrupa ülkelerinin

aksine yerli müziklerini üretmek konusunda başarılı olamamışlardır. Kraliyet, çözüm olarak avrupadaki ünlü bestecileri kendisine çekmek için çaba sarfetmiştir. Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) 1764 yılında daha dokuz yaşında ilk senfonisini yazarken Chelsea’de bir süre kalmıştır. 1790 yılında ise Franz Joseph Haydn (1732-1809) ülkeye gelmiş ve senelerce kraliyet himayesinde yaşamıştır.

Felix Mendelssohn Bartholdy’nin (1809-1847) İngiliz koro geleneğine önemli katkıları olmuştur. Amatör korolar ve koro toplulukları, Viktorya döneminde Britanya’nın müzik yaşamında merkezi bir rol oynamıştır. 20. yüzyılın ilk on yılında ise Edward Elgar (1857-1934), İngiliz müziğinin tartışmasız en önemli figürlerinden biri olmuştur.

Birinci Dünya Savaşı, İngiltere için bile beklenmedik cinsten büyümüştür. Bir çok sanatçı, savaşta aktif olarak ülkesine bu dönemde hizmet vermiştir.

Vaughan Williams (1872-1958), Percy Grainger (1882-1961), Gustav Holst (1874-1934) gibi önemli İngiliz besteciler, bu dönemde vatandaşı oldukları ülkeleri için bir yandan askerlik görevlerini sürdürmüş, bir yandan da bestecilik hayatlarına devam etmeye çalışmışlardır.

Holst, besteci olarak romantik döneme yakın bir stildeki müzik anlayışına sahiptir. Op.32 “Gezegenler” orkestra süiti eserinde olduğu gibi, bir çok eserinde İngiliz şiirlerinden faydalanmış, koro geleneklerinden beslenmiş ve eserlerine deneysel fikirler ekleyerek güncel kalmayı başarabilmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Gustav Holst’un Op.32 “Gezegenler” Orkestra Süitinin yapısal açıdan incelenmesi yoluyla, Holst’un sanatsal kimliği de ele alınarak, “Gezegenler” adlı orkestra süitinin, müzikal form yönünden detaylı bir şekilde incelenmesi ve eseri çalışmak isteyen tüm sanatçılara, şef ve şef adaylarına eser hakkında kapsamlı bilgiler sunulması amaçlanmıştır. Birçok kaynaktan yararlanılıp, sentez çıkarılan bu çalışmada, Gustav Holst’un sanatsal yaşamı ve kişiliğine ek olarak süit ve orkestra süiti formunun doğuşu, teknik yönlerden gelişimi ele alınmıştır. Holst müziğinin derinlikli yapısı, geçmiş dönem bestecilerine göre

anlatım gücü farklılığı, dönem İngiltere'si üzerinde bestecilik ve müzik ekolu anlayışı, birçok kaynaktan alınan bilgiler ile sentezlenerek vurgulanmış, çalışmanın temelini oluşturan op.32 "Gezegener" isimli orkestra süiti, müzikal form yönüyle detaylı bir şekilde analiz edilmiştir.

1. BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada izlenen yöntem, yöntemin genel niteliği, evren ve örneklem ile araştırma için gerekli veriler, verilerin toplanmasına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Gustav Holst'un Op.32 "Gezegenler" İsimli Orkestra Süitinin Müzikal Form Açısından İncelenmesi başlıklı çalışmada ne tür materyal ve yöntem kullanıldığına dair bilgi verilmiştir.

1.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma Gustav Holst'un Op.32 "Gezegenler" İsimli Orkestra Süitinin Müzikal Form Açısından İncelenmesine yönelik betimsel bir araştırmadır. Gustav Holst'un sanatsal kimliği ve orkestra müziği besteciliği hakkında oluşturulan genel fikir birliği, farklı kaynaklardan alınarak elde edilen veriler ve çalışmanın içeriğine olumlu anlamda katkı sağlayacağı düşünölen dolaylı ya da direkt aktarımlardan oluşmuştur. Çalışmanın, müzikal karakter ve form yönünden incelenmesinde uzman görüşleri alınmış ardından, analizler ile detaylı bir biçimde anlatılmıştır.

1.2. Verilerin Toplanması

Betimsel bir araştırma olan bu çalışma için, kaynak ve belgesel tarama gibi veri toplama araçlarıyla elde edilen veriler önce sözel olarak ifade edilmiş, ardından tablolar halinde sunulmuş, sonuçlar özetlenmiş ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

1.3. Evren Ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, en geniş anlamıyla İngiliz müziği ve İngiliz besteciler tarafından orkestra eserleri, çalışma evrenini ise Gustav Holst'un eserleri oluşturmaktadır. Araştırmanın Örneklemine ise, Gustav Holst'un op.32 "Gezegenler" Orkestra Süiti oluşturmaktadır. Araştırma, Gustav Holst'un op.32 "Gezegenler" Orkestra Süitinin müzikal form analizi ile sınırlı tutulmuştur.

2. BÖLÜM: SÜİT: KÖKENİ, DOĞUŞU VE GELİŞİM SÜRECİ

Süit tabiri, Geç Latince "peş peşe giden şeyler, dizi, sıra, takım" anlamlarına gelen 'sequite' sözcüğüne dayanır. Sanatsal anlamda süit kelimesi olarak ilk defa Fransız besteci Estienne du Tertre (16.yy) tarafından 1557 yılında "Suyttes de Bransles" adı ile kullanıldığı çeşitli kaynaklara göre bilinmektedir. Tanınan ilk süitlerden bir diğeri ise, besteci Paul Peuerl (1570-1625) tarafından 1611 yılında dört bölüm (Padouan, Intrada, Dantz, Galliarda) halinde on iki süit olarak bestelenmiştir. (Say, 2010, s. 395) İlk zamanlarında aynı tonal yapıda ve birbirine benzer farklı dans parçalarının art arda sıralanması ile oluşan dans müziğine süit dense de, bu form daha sonraları özellikle çalgı müziği formu olarak kullanılmaya başlanmıştır. Çok bölümlü çalgı müziği formu anlamında en eski olanıdır ve ilk örnekleri ortaçağa dayanmaktadır. Klasik anlamda bildiğimiz süit ise, genel çerçeve olarak Barok dönemde şekillenmiş, Prelude, Allemande, Courante, Sarabande, Gavotte, Bourree, Menuet ve Gigue bölümleri ile oluşmuştur. Gigue bölümünün daha sonradan eklenerek, 17.yy'dan itibaren Fransa'da kullanılmaya başlandığı bilinmektedir. Özetle bölümlerin açıklamaları şu şekildedir;

- Prelude, bir dans veya stil olmaktan çok esere giriş niteliği taşıyan bir bölüm olma özelliğine sahiptir. Keskin bir formu olmamakla birlikte dinleyiciyi esere hazırlamak maksatlı yazılır.
- Allamande, zayıf vuruş ile başlama özelliğine sahip, Alman tarzı bir saray dansıdır. Dört zamanlı, süit formunun temel bölümüdür.
- Courante, genellikle süit formunun ikinci bölümü olarak kullanılan, üç zamanlı ve oldukça hızlı tempoda bir saray dansıdır.
- Sarabande, oldukça sakın ve ağırbaşlı, üç zamanlı bir İspanyol dansıdır.
- Gavotte, genelde iki zamanlı olarak yazılan, çift (iki kişi ile) dansı olarak bilinen ve Britanya'dan çıktığı tahmin edilen bir dans türüdür.
- Bouree, hızlı tempoda bir halk dansıdır. Basit, yalın ve akılda kalıcı melodi çizgileri ile ünlüdür.
- Menuet, Üç zamanlı ve orta hızda bir Fransız saray dansıdır.

- Gigue, İskoçya ve İrlanda'da bulunan 'jig' adındaki halk dansından çıkmıştır. Oldukça hızlı bir tempoda, altı sekizlik veya on iki sekizlik ölçülerde, iki bölmeli bir saray dansıdır.

Bölüm sıralamaları, dönem bestecilerinin uygulamaları ile değişiklik gösterse de, formun bölüm sıralamasının kesinleşmesinde büyük ölçüde Johann Sebastian Bach (1685-1750)'in etkisi olmuştur. (Say, 2010, s. 395)

Süit biçimi, barok dönem bestecileri arasında fazlasıyla popüler olmuştur. Özellikle J.S. Bach, George Friedric Handel (1685-1759), Arcangelo Corelli (1653-1713), bu türde pek çok eser bestelemiştir. 1750'lere gelindiğinde, dönem bestecilerinin bazıları hala süitler bestelese de, bu form, konçerto ve senfoni formlarının karşısında eski moda olarak görülmeye başlanmıştır. 19. yy'a gelindiğinde, özellikle opera ve bale eserlerinin icra maliyeti bestecilerin eserlerini dünyaya tanıtmasına engel oluşturmaya başlamıştır. Bu sebepten besteciler, icraların kolaylaşması ve yaygınlaşması için eserlerine uygulamak üzere farklı türlerde aranje etme arayışlarına girmişler ve süit formunu tekrar kullanmaya başlamışlardır. Bu sayede büyük eserlerin, prodüksiyon gerektirmeden ve daha fazla seyirciye ulaşacak bir şekilde icra edilmesi mümkün hale gelmiştir. George Bizet (1838-1875), Igor Stravinski (1882-1971), Pyotr İlyiç Çaykovski (1840-1893), Claude Debussy (1862-1918) gibi pek çok besteci, zaman içinde süit için önemli eserler bestelemişlerdir.

Günümüze oranla, geçmiş dönemlerde bestelenmiş süitlerin asıl önemli tarafı, bestelendikleri dönem özelliklerini yansıtmasıdır ki icracılar, bu eserleri çalarak ve inceleyerek dönem müzikleri hakkında bilgi sahibi olmaktadır.

20. yüzyıla gelindiğinde ise en önemli orkestra süiti örneklerinden bir tanesi de Gustav Holst tarafından bestelenmiş ve her bir bölümünün samanyolu galaksisinde bulunan gezegenleri astrolojik açıdan temsil ettiği 'Gezegenler' isimli eseridir. Bu bağlamda günümüzde süit formu, geçmiş yapısından farklı olarak daha çok, konu ve dönem kaygısı gütmeksizin, birçok farklı bölümden oluşan bütün bir eser formu için kullanılmaktadır.

3. BÖLÜM: HOLST'UN SANATSAL YAŞAMI VE MÜZİĞİ

Gustav Holst, büyük dedesi Matthias von Holst'un (1769-1854) Riga'dan kaçmasıyla İngiltere'ye gelen müzisyen bir ailede dünyaya gelmiştir. Matthias, besteci, piyanist ve arp öğretmeni olarak St.Petersburg'daki İmparatorluk Mahkemesi'ne hizmet etmiştir. Matthias'ın oğlu Gustavus Valentine (1799-1871), 1830'larda Cheltenham'a yerleşmiş ve burada bestecilik, piyano ve arp eğitimi almıştır. Gustavus Valentine'in dördüncü çocuğu olan Adolph, 1846'da doğmuştur. Aile bireyleri gibi o da, piyanist olarak müzikal bir kariyer ile hayatına devam ettiği sıralar, 1871'de, öğrencilerinden biri olan şarkıcı ve piyanist Clara Lediard (1841-1882) ile evlenmiştir. (Huismann, 2011, s.1)

Gustavus Theodore von Holst, 21 Eylül 1874'te Cheltenham'da doğmuştur. Ailenin büyüklüğü, kardeşi Emil Gottfried'in (1876-1951) dünyaya gelmesi ile artmıştır. Emil, "Ernest Cossart" sanatçı ismi ile bir Hollywood oyuncusu olmuştur. Holst, başlangıç eğitimini Cheltenham Gramer Okulu'nda almıştır. Annesi Clara'nın üçüncü çocuğa hamileliği sırasında ölmesi üzerine aile ise yavaş yavaş dağılmaya başlamıştır. Adolph'un piyanist olan kız kardeşi Nina, bu sıralarda haneye yardım etmeye gelmiş, Adolph, daha sonraki zamanda öğrencilerinden olan Mary Thorley Stone ile evlenmiştir.

Gustav küçük bir çocukken piyano derslerine başlamasına rağmen hastalanmış ve sağ kolundaki sinir iltihabı rahatsızlığı ile boğuşmuştur. Ayrıca keman dersi ve aynı anda astım hastalığının tedavisi için trombon dersleri almaya başlamıştır. Holst, genç yaşında beste yapmaya başlamış ve eserleri yerel sahnelerde icra edilmiştir. Ardından daha iyi bir müzik eğitimi almak adına bir burs başvurusunda bulunmuş ancak başarısız olmuştur. Babası, Gustav'ı birkaç aylığına Oxford Merton Koleji'nde George Frederick Sims (1923-1999)'in yanına eğitim için göndermiştir. Holst, Cheltenham'a geri döndüğünde, Cotswolds'daki küçük bir köy olan Wyck Rissington'daki kilisede, org icracısı ve koro şefi olarak atanmıştır. Ayrıca "Bourton-on-the-Water" koro toplumunun şefi olarak getirilmiş, orada amatör şarkıcılar ve

orkestralarla çalışmaya başlamıştır. Holst, bu iki çalıştığı yer arasında gidip gelirken, kendi çapında ufak bir üne kavuşmaya başlamıştır.

Holst, 1893 yılında içerisinde Charles Villiers Stanford (1852-1924) ve Hubert Parry (1848-1918) gibi ünlü eğitimcilerinde olduğu Royal College of Music'te okumak için kabul edilmiştir. 1895'te bestecilik eğitimi için burs kazanan Holst, 1895'ten itibaren eserlerini numaralayıp, notlarını aldığı bir "Kompozisyon Listesi" adlı defter tutmaya başlamıştır. 1933 yılına kadar da bu uygulamaya devam etmiştir. Holst, erken dönem çalışmalarının çoğunu, daha sonraları "Erken Korkular" olarak nitelendirmiştir. (Huisman, 2011, s.3)

Holst, kompozisyon öğretmenleri olan Stanford ve Purcell'den, ayrıca müziğini Covent Garden'da duyduğu Wagner'den, bestecilik anlamında oldukça etkilenmeye başlamıştır. Ancak, en önemli etkiyi 1895'de tanışacağı meslektaşı Ralph Vaughan Williams (1872-1958) sayesinde görmüştür. Vaughan Williams, Holst'un yaşam boyu arkadaşı ve meslektaşı olmuştur. Ayrıca yine bestecilik bakış açısı anlamında Walt Whitman (1819-1892) ve William Morris (1834-1896)'den de zaman zaman etkilenmiştir. Holst, 1896'da Hammersmith Sosyalist Korosu'nun şefi olmuştur. Koro üyelerinden biri, Holst'un 1901 yılında evleneceği Isobel Harrison'dır. Holst, Hindu felsefesine ilgi duymaya başlamış ve 1899'da Londra Üniversitesi'nde Sanskritçe eğitimi almıştır.

Holst ayrıca üniversitede trombon dersleri de almıştır ve bu sayede serbest olarak trombon ile para kazanmaya başlamıştır. Holst'a 1898 yılında bursunun uzatılması teklif edilmiş olmasına rağmen o, Carl Rosa Opera Grubuna trombon icracısı olarak katılmayı seçmiştir. Daha sonra Holst, Glasgow'daki İskoç Orkestrası'na katılmıştır. Bir orkestra elemanı olarak geçirdiği bu deneyim, kompozisyon çalışmaları için çok yararlı olmuştur. Bu yıllarda bir besteciliğe devam etmiş ancak sadece bir kaç küçük eser yayınlamıştır. (Leelasiri, 2001, s.4)

1903'te Holst, orkestra elemanı olmaktan vazgeçmeye karar vermiş ve öğretmenlik kariyerine başlamıştır. Görevdeki diğer arkadaşı Ralph Vaughan Williams'ın ardından, Dulwich'deki James Allen Kızlar Okulu'nda öğretmenlik

görevine başlamıştır. Holst 1905'te Hammersmith Aziz Paul Kızlar Okulu'na müzik şefi olarak atanmış ve ölümüne kadar bu pozisyonda kalmaya devam etmiştir. Holst ayrıca 1907'den 1924'e kadar Morley Koleji'nde müzik direktörlüğü yaptı. 1920'lerde ise Royal College of Music ve Reading University College'da çeşitli eğitimcilik görevlerinde bulunmuştur.

1907'de Holst'un tek çocuğu olan kızı Imogen Clare doğmuştur. Holst, bazı zamanlar çocuklu evinden uzaklaşıp, bestecilik çalışmalarına okuldaki odasında devam etmiştir. Finansal problemler sebebiyle Holst ailesi çok fazla seyahat edememiştir. Ancak Gustav bir kaç kere ufak seyahatler ile tatil yapabilmıştır. 1908'de "Beni Mora" sütünin müziğine ilham veren Cezayir'i ziyaret etmiştir. Holst, 1913 yılında Clifford ve Arnold Bax ve Henry Balfour Gardiner ile birlikte İspanya'ya gitmiştir. 1914 yılında ise Thaxted yakınlarındaki bir kulübede oldukça uzun süre kalarak tatil yapmıştır.

Holst, zayıf görüş kabiliyeti ve kronik bir kaç hastalığı nedeniyle aktif savaş görevi için uygun olmadığı tespiti yapılması ardından bir sivil olarak, Ekim 1918'den Haziran 1919'a kadar Selanik ve İstanbul'a konuşlanmış I. Dünya Savaşı birliklerine hizmet veren bir dernekte müzik organizatörü olmuştur. Holst ayrıca "von" ekini de resmi olarak o tarihlerde soyadından çıkartmıştır.

Tüm bu eğitimcilik görevleri ile Holst, müzik besteciliği anlamında büyük bir deneyim ve sevgi kazanmıştır. Öğrencileri için her zaman büyük hedefler ve yüksek standartlar koymuş ve çok nadiren hayal kırıklığına uğramıştır. Örneğin, Morley College'daki öğrencileri, Henry Purcell'in "Peri Kraliçesi" eserinin ilk modern performansını yapmıştır. Thaxted'de olduğu zamanlar Holst, yerel kilisede "Whitsun" isimli bir festivali hayata geçirmiştir. Bu festival, amatör ve profesyonel yeteneklerin buluşmasını sağlayan bir misyonda Holst'un ölümüne dek sürmüştür.

Holst, savaş öncesi yıllarda bestecilik anlamında artan bir ün kazanmıştır. Ayrıca 1917 yılında yazdığı bir koro çalışması olan "İsa'nın ilahisi" oldukça popüler olmuştur. Ancak Holst'un itibarını gerçekten yükselten eseri, "The Planets" yani Gezegenler isimli orkestra süiti olmuştur. Esere 1914 yılında başlamış ve 1916

yılında tamamlamıştır. Henry Balfour Gardiner, Holst'a hediye olarak eserin seslendirilmesi için Adrian Boult yönetimindeki New Queen's Hall Orkestrası ile anlaşmıştır. Gezegenler'in (The Planets) aşırı popülaritesi, Holst'un geçmişteki eserlerinin de çalınmasına, merak edilmesine yol açmıştır.

Holst, 1923'te Reading'de çalıştığı dönemlerde psikolojik olarak kötü bir düşüş yaşamıştır. Yine de Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Michigan Üniversitesi bünyesinde bir müzik festivali yapmak adına seyahat gerçekleştirmiştir. Ancak İngiltere'ye döndükten sonra sinir krizi geçirmiş ve doktorlar tarafından faaliyetlerini azaltması önerilmiştir. 1924'ün büyük bir bölümünü Thaxted'te sakin bir şekilde geçirmiştir. Ertesi yıl, Aziz Paul Kızlar Okulu'ndaki hariç verdiği tüm öğretmenlik görevlerinden istifa etmiştir. (Huismann, 2011, s.3)

1926'da Holst, Londra Senfoni Orkestrası ile Gezegenler eserini kaydetmiştir. Mart 1927 yılında Cheltenham'da çalışmalarına ithafen bir festival ile onurlandırılmıştır. Holst, Gezegenler adlı eseri ile büyük beğeni toplamasına rağmen, aynı üslupla daha fazla kompozisyon isteyen ve bekleyenleri hayal kırıklığına uğratmıştır. Kararlı bir şekilde, reklamcılıktan ziyade içe dönük bir birey olarak hayatını geçirmiştir. Holst, çalışmaları için sık sık ödüllendirilmiş ancak 1930'da Kraliyet Filarmoni Derneği'nin altın madalyasını özellikle kendisi kabul etmiştir.

Holst, 1932'de tekrar Amerika'ya seyahat etmiş ve Harvard Üniversitesi'nde misafir öğretim görevlisi olarak görev yapmıştır. Mart ayında hastalanmış ve Haziran ayında İngiltere'ye dönmüştür. O yılı ve hayatının yarısı boyunca Holst, beste yapmaya devam etmesine rağmen dışa dönük hiç bir çaba sarfetmemiştir. Son çalışmalarından bazıları arasında Brook Green Süiti (Aziz Paul Kızlar Okulu'na hediye olarak), viyola ve orkestra için bir eser, erkek korosu ve yaylılar için bir diğer eseri vardır.

1934 yılında Holst, sağlık sorunları sebebiyle ciddi bir ameliyata girmiştir. 25 Mayıs 1934'te ise bir huzur evinde kalp yetmezliğinden ölmüştür ve külleri 24 Haziran 1934'te Chichester Katedrali'nin kuzeyine gömülmüştür.

4. BÖLÜM:“GEZEĞENLER” ORKESTRA SÜİTİNİN İNCELENMESİ

Hem astronomiyi hem de müziği sevenler, astronomiye doğrudan atıfta bulunan çok az sayıda besteyi işaret edebilir. J. Haydn'ın “Mercury” senfonisi ve W.A. Mozart'ın “Jüpiter” senfonisi gibi yarı astronomik başlıklara sahip birkaç müzik örneği belki konu içerisinde geçirilebilir ancak “astronomik” bir konuda tasarlanan en bilinen müzik, Gustav Holst'un yedi bölümlü orkestra süiti olan Gezegegenler'dir.

Holst'un geceleri gökyüzünü inceleyen, müzikal ilhamını da buradan alan hevesli ama amatör bir gözlemci olduğu bilinmektedir. Ama bu eser için başlangıç noktasının, gezegenlerin astrolojik karakterinden geldiği kesindir. Daha da ileri gitmek gerekirse, gözlemcilik hevesinin yanında Holst'un gözü o kadar problemliler olarak bilinir ki, kızı Imogen'in kitabından yazdığı bilgilere göre, kendi ailesinin üyelerini gözlükleri olmadan bir odada zorlukla tanıyabilmiştir. Dolayısıyla keskin bir gözlemci olabileceği pek de mümkün görünmemektedir.

Holst, Gezegegenler'i besteledikten birkaç yıl sonra James Jeans'in astronomi alanında popüler olan “The Mysterious Universe” dergisini okumuş ve daha sonra biyografisini kaleme alacak olan Michael Short'a, bilimsel terimlerle ortaya konan fikirlerin yıllar önce müziğiyle ifade ettiğini ve fikirlerin tamamen aynı olduğunu kaleme almıştır. Kısaca kaleme aldığı yazının özeti ile, uzayın genişliği ve daha ötesindeki kavramları ifade etmesi gereken gücün basit zihinler için ancak müzik yardımı ile olabileceği, bilim tarafından açığa çıkarılan evrenin büyüklüğünün insan beyni tarafından kolayca algılanamayacağını, ancak “Gezegegenler” eserinin yardımı ile bu anlaşılması güç konuya hakim olmayan bireylerin zihinlerinde bir fikir yarattığını belirtmiştir. (Reid, 2011, s. 5)

“Gezegegenler” eserinin başlangıcı, Holst'un arkadaşı ve besteci Balfour Gardiner (1877-1950) ile Mallorca'da yapılan bir tatil gezisi sırasında ortaya çıkmıştır. Arnold Bax (1883-1953) ve Clifford Bax (1886-1962), Nisan 1913'te Mallorca'da tatil yapan Gardiner ve Holst'a katılmışlardır. Arnold Bax, müziğine değer verilen önemli bir bestecidir. Dört kişi arasında müzisyen olmayan tek kişi, yazar Clifford

Bax, astrolojiye duyduğu derin ilgiyi gruba aktarmaya çalışmıştır. Grubun, Mallorca'da astrolojiden Avrupa'daki savaş tehdidine kadar, akşamın erken saatlerinden itibaren çeşitli konularda derin tartışmalar yaptığı söylenmektedir. Holst'un Gezegenler eserinin başlangıç noktasının ise bu sohbetler sırasında ortaya çıktığı bilinmektedir. Holst'un arkadaşlarının, hatta belki de Holst'un bile, gökteki bazı temel gezegenleri görecek veya isimlendirecek kadar basit astronomiyi bilmedikleri ihtimaline dönük bilgiler de mevcuttur.

Gezegen hareketleri incelendiğinde, 1 Nisan 1913'te Venüs, Mallorca'nın batısında, Güneş'in 35 derece üzerine doğru, Satürn ise 10 dereceye kadar yükselmiş, çıplak göz ile görülebilen diğer gezegenler gece yarısına kadar yükselmemiştir. Merkür ise güneşe oldukça yakın konumlanmıştır. O tarihte lker yıldız kümesi ve Taurus takım yıldızı, Holst'un zar zor da olsa gözlükleri yardımıyla görebildiği iki ayrı parıltı kümesi olabilmıştir. (Reid, 2011, s. 2)

Holst'un Gezegenler süitinin içeriğini oluşturan bölümlere verdiği isimler ve açıklamalar ise şu şekildedir:

Mars, The Bringer of War (Savaşı Getiren)

Venus, The Bringer of Peace (Barışı Getiren)

Mercury, The Winged Messenger (Kanatlı Haberci)

Jupiter, The Bringer of Jollity (Cümbüşü Getiren)

Saturn, The Bringer of Old Age (Yaşlılığı/Eski Zamanları Getiren)

Uranus, The Magician (Büyücü)

Neptune, The Mystic (Mistik)

Holst'un da içinde bulunduğu nesil, Alman besteci Richard Wagner'in (1813-1883) bestecilik anlayışından ve kişiliğinden oldukça etkilenmiştir ancak besteci olarak olgunlaştığıa insanların Wagner hayranlığına isyan etmiştir. Gezegenler eseri neredeyse tamamen I. Dünya Savaşı sırasında oluşmuştur. O yıllarda, Britanya'da Alman karşıtı duygular hiç bu kadar yüksek olmamıştır. Savaş sırasında üçüncü nesilden de olsa bir İngiliz olan Holst, bir Alman vatandaşı gibi düşünülüp, başına bir iř gelme ihtimalini önlemek için ismini yasal olarak "von Holst" den "Holst"a

değiştirme adımını atmıştır. Holst ayrıca, Wagner'in Alman ideolojisi içeren eserlerinin, müziğine hiçbir etki etmemesine karar vermiştir. Bazı yazarlar Holst'un müziğini, çağdaş astroloji kitaplarındaki gezegenlerin başlıklarına ve açıklamalarına bağlamaya çalışmışlar fakat Holst'un müziğinin karakteriyle ortak bir nokta bulamamışlardır. (Ried, 2011, s. 3)

Holst'un eserindeki yedi gezegeni düzenlemesi, güneşten gelen astronomik düzen ile uyuşmadığı için bilime tezat gelmiştir. Örnek olarak bildiğimiz gibi, Venüs bize Mars'tan daha yakındır. Ancak Holst, eserinde Mars'ı Venüs'den önce bestelemiş ve sıralamayı da böyle yapmıştır. Bunun sebebinin Mars gezegenine verdiği savaşçı ve epik bir karakterin sebep olduğu düşünülmektedir. Mars bölümünden sonra gelen Venüs, dinleyici açısından oldukça etkili bir kontrast yaratmıştır.

Holst ayrıca astronomide olmasa da astrolojide çok önemli bir yere sahip olan Güneş ve Ay'ı eserinde barındırmamıştır. Bu ve bunun gibi tüm sebepler, bestecinin aslında astronomik veya astrolojik bir temelle yola çıkmadığını, sadece fikir aldığı temel bir konu olarak yaklaştığı gerçeğini göstermektedir.

Holst'un eseri Neptün ile bitmektedir. Clyde Tombaugh (1906-1997), 1930'da Plüton'u keşfettiğinde Holst yaşamına devam etmektedir ancak süitine sekizinci bir gezegen eklemeyi düşündüğü gerçekten şüphelidir. Ayrıca Plüton'un tam teşekküllü bir gezegen olarak son yıllarda şüphe uyandırdığı ve resmen gezegensel statüsünden indirildiği gerçeği ise ayrıca ironik bir sonuç olmuştur. Bu yüzden, teknik açıdan astronomi, artık "Gezegenler" bestelendiği zaman Holst tarafından bilinen orijinal yedi dış gezegene geri dönmüştür. (Ried, 2011, s.4)

4.1 1. Bölüm: Mars, The Bringer Of War

Savaşın keskin bir anlatımı olan Mars, Ağustos 1914'te I. Dünya Savaşı'nın patlamasından hemen önce oluşmuştur. Yaklaşan savaş Holst ve arkadaşları tarafından 1913'teki Mallorca tatilleri sırasında bir tartışma konusu olmuştur. Sert bir atmosfer yaratan ritm, vurmali ve yaylıların güçlü karakteri, savaş imajına katkıda bulunmaktadır. Holst'un 1926 kaydında aldığı hızlı tempo, eserin iki piyano

düzenlemesinde yaptığı tempo işaretlemesi ile resmen onaylanmıştır. Holst'un arkadaşı ve 1918'de performansı yapılan "Gezegener" in ilk şefi Sir Adrian Boult (1889-1983), Mars'ın temposunu daha yavaş alma geleneğini başlatmıştır. 1980'den beri şeflerin büyük çoğunluğu Mars'ı oldukça yavaş yönetmektedir. Bu yeni gelenek ile bölüm en az yedi dakika, çoğu zaman sekiz dakika ile Mars'ı neredeyse farklı bir esere çevirmektedir. Leopold Stokowski (1882-1977) ve Georg Solti (1912-1997), Boult'u görmezden gelenler arasındadır ve bunun yerine bestecinin Mars'taki temposuna kendi performanslarında oldukça yaklaştırmışlardır. Solti'nin en büyük avantajlarından biri Holst'un kayıtlarını dinleme fırsatı olmuştur. Ayrıca Holst'un kızı Imogen Holst (1907-1984) ile sohbet etme şansı olmuş ve kızının hatırladığı tempoları kavrayabilme şansı gerçekleşmiştir.

Savaşı getiren Mars adlı ilk bölüm, sessiz ama huzursuz bir ritm yürüyüşü ile (arşenin tersi ile tele çarpma hareketini de içeren col legno adı verilen bir teknik kullanılarak) açılır. Vurmalı çalgılar, bakır üflemelilerden ve fagotlardan önce karanlık, ürkütücü bir tema çalmaktadır. Orkestranın tamamı bu melodi tekrarına dayanarak yavaşça yükselerek başlar. Trombonlar ve kornolar, yaylılara geçmeden önce ikinci bir tema duyururlar. Bu tema, tenor partisindeki tuba ve trompet arasında bir soloya eşlik eden bir dizi akorun içinden çıkmadan önce yoğun bir şekilde büyür. Müziği bir başka doruk noktaya getiren bakır üflemeliler ve yaylılar arasında tematik bir döngü vardır. Tempodaki ani bir değişim ile tüm orkestra, yavaş yavaş sessizleşir ve dramatik, çarpışan bir akor ile sonlanır. İkinci tema yarı tempoda tekrar kendini gösterir. Ardından ana tema, açılıştaki gibi ritmik bir şekilde özet bir tekrar yapar ve bölümün sonu ise tüm partilerin öfkeli telaşı ile son bulur.

Form Analizi

Holst, Mars'ı oluşturmak için üç önemli kalıp kullanır. İlk kalıp, bölümün başında görünen sol majör tonunda gelen ve düzensiz 5/4'lük ilkel bir ritim içeren kalıptır.

Görsel 1: Mars, 5/4'lük kalıp.

İkinci kalıp, tenor tuba'da ortaya çıkan ilk gerçek melodidir. 43. ölçüden, 65. ölçüye doğru 5/4'lük devam eder. Kalıp ikinci kez görüldüğünde, 96. ölçüden 109. ölçüye kadar 5/2'lik olarak gelir. Kalıp, 143. ölçüden 162. ölçüye kadar son görünümünde 5/4'lüğe geri döner.

Görsel 2: 43-65. ölçüler, ikinci kalıp.

Üçüncü kalıp, tenor tuba ve trompetlerde 68. ölçüden 70. ölçüye kadar olan temadır.

Görsel 3: 68-70. ölçüler, üçüncü kalıp.

Bu üç kalıp, Mars'ın farklı bölümlerini ayırt edilmesine yardımcı olur. Bununla birlikte, bu kalıplar bazen örtüştüğü için, Mars'ın müzikal formunu yorumlamanın birkaç yolu olabilir.

Melodik Analizi

Mars'taki ilk tema, tenor tubanın girdiği 43. ölçüye dek başlamamaktadır. Tema, noktalı dörtlük ve sekizlik notalardan oluşan, tam ve yarım vuruşlarla azalan ve artan iki ölçülük bir harekettir.

İkinci tema ilk kez 68 ve 70. ölçüler arasında görünür. İki kısım halindedir. İlk bölüm 68. ölçüden 70. ölçüye kadar, solo tenor tuba tarafından gerçekleştirilir. Temanın ikinci kısmı trompetlerin 70. ölçü ile birlikte cevap verir cinsten çalması ile tekrarlanır.

84. ölçüde, 68. ölçüde gelen ikinci temanın ilk yarısı solo tenor tubada tekrar ortaya çıkar ve do majör baskınlığı ile tekrarlayarak ve üst notaları kromatik olarak mi bemol, mi, fa ve fa# şeklinde yükselterek 85. ve 90. ölçüler arasında devam eder. Birinci ve ikinci trompetlerdekine benzer şekilde, tenor tuba da 84 ve 85. ölçülerde trompetleri taklit eder. Daha sonra hafif bir şekilde ve yine kromatik olarak 86 ve 90. ölçüler arası değişkenlik gösterir. Buna ritimlerdeki ufak değişiklikler de eklenmektedir.

Görsel 4: 86-90. ölçüler, kromatik tekrar.

Holst aynı fikri ikinci tema anlamında 136 ile 143. ölçüler arasında tekrar etmektedir. Bu sefer 138. ölçüdeki tenor tuba'da sol notasını tekrarlamaya ve üst notaları kromatik olarak si bemol, si, do, re bemol olarak yükseltmeye ve sonuncuyu 143. ölçüde do olarak ilerletmeye devam eder. Ayrıca, 139 ile 142. ölçüler arasında, birinci ve ikinci trompetlerde hemen hemen tüm kalıp taklit eder.

Görsel 5: 139-142. ölçüler, birinci ve ikinci trompetler.

Ölçü kullanımı Holst'un en sevdiği kompozisyon araçlarından biridir. 79. ölçüden itibaren yükselen atmosfer, klarnet, ikinci kemanlar ve viyolalar ile birlikte, obua, pikolo ve flütlerin gelmesiyle iki katına çıkan orkestrasyon ile birlikte kullanılmıştır. Ancak, 2-piyano versiyonunda, beşinci vuruştaki si notası si bemol olarak yazılmıştır.

Görsel 6: 79-80. ölçüler, yükselen atmosfer.

Holst, 79. ölçüde sol notası ile başlayan ve fa notasına kadar üç oktav yükselen bir melodik minör yürüşü sergilemiştir. Bu ayrıca, Imogen Holst (Holst'un kızı) ve Colin Matthews tarafından hazırlanan, Curwen Edisyonu ile notada açıkça si naturel notu ile belirtilmiştir.

Bas hattı, Holst'un sıkça kullandığı bir kompozisyon becerisidir. 73. ölçü ile 75. ölçüler arası kontrbaslarda kullandığı sol, sol bemol, fa yürüyüşü ve ardından tekrar yükselen fa diyez, sol, sol diyez ve la şeklindeki kromatik yürüyüş buna bir işarettir.

Görsel 7: 73-75. ölçüler, kontrbas yürüyüşü.

Ritmik Analizi

Holst, Mars'a ilkel bir 5/4'lük ritim ile sadece sol notası ile başlar. Bu ilkel ritmin devamı, ilk ölçüden 39. ölçüye kadar bir basso ostinato oluşturur ve daha sonra 40. ölçüden 57. ölçüye kadar do notasına dönüşür.

Allegro

The image shows a musical score for 'Allegro' in 5/4 time. The score is for a percussion ensemble and includes parts for Timp. I, Gong, Hp. I, Hp. II, Vna., Vas., Vc., and Db. The tempo is marked 'Allegro' and the dynamics are 'p' (piano). The score features a 3/4 rhythmic ostinato pattern. The Timp. I part has a 3/4 pattern with a '3' above it. The Gong part has a 3/4 pattern with a '3' above it. The Hp. I and Hp. II parts have a 3/4 pattern with a '3' above it. The Vna., Vas., Vc., and Db parts have a 3/4 pattern with a '3' above it. The Vna. part is marked 'col legno' and has a '3' above it. The Vas. part is marked 'col legno' and has a '3' above it. The Vc. part is marked 'col legno' and has a '3' above it. The Db part is marked 'col legno' and has a '3' above it.

Görsel 8: 1-2. ölçüler, Mars ilkel ritmi.

Ritmik ostinato 38 ölçü için saf dışı kalır. Ardından 96. ölçü ile 108. ölçüler arası 5/2'lik bir şekilde tekrar gelir.

Ostinato, sol diyez notasında 100 ile 103. ölçüler arasında devam eder. Ardından 104 ile 108. ölçüler arasında si notası ile sürer. Bu ostinato, 5/4'lük şekilde sol notası ile 110 ile 158. ölçüler arasında geri gelir. Sonlara doğru ostinato, kısa bir süre 178. ölçü ile 181. ölçüler arası önemini hatırlatmak için do notası ile yeniden gelir. Görsel 9'da yer alan kalıplar, ilkel ritmik ostinato varyasyonlarını temsil eder. Örnek 9a, ostinato kalıbını 5/4'lük şekilde orijinal haliyle gösterir. 9b görseli, 96 ile

99. ölçüler arasındaki 5/2'lik ritmi gösterir. 9c görseli, 104 ve 108. ölçüler arasında görünen ostinato modelini gösterir. Halen Örnek 9b'ye benzer şekilde 5/2'lidir. 9d, ostinato modelini 178 ile 181. ölçüler arasında görüldüğü gibi 3/4'lük bir kalıp ile gösterir.

a).

b).

c).

d).

Görsel 9: Mars, İlkel Ritmik Varyasyonlar

Holst'un en sevdiği kompozisyon tekniklerinden biri hemiola cinsi senkop düzenidir. Gezegenlerde bu senkop cinsini ilk kez kullandığında Mars'ın ilk temasındadır. (Bkz. Görsel 10a.) Bu, 5/4'lük senkopun, daha sonra 96. ölçüde 5/2'liğe aslında sonradan dönen bir 5/2'lik efekti ile net bir örneğidir. (Bkz. Görsel 10b.)

a).

b).

Görsel 10: Mars, senkop düzeni.

Armonik Analizi

Bir eserin tonalitesinin ne olabileceğine hızlı bir bakış için, müziğin sonuna veya son akoruna bakılabilir. Mars'ta Holst, Do notası kökü ile sadece kökü ve beşinci sesi kullanarak, akorun üçlüsü olmadan bölümü bitirir. Bu nedenle akor, C-majör veya C-minör olarak yorumlanabilir. Bu nedenle akor, do majör veya do minör olarak yorumlanabilir. Mars örneğinde, her ikisi de geçerlidir.

A ve B bölümlerinde Holst, diyatonik yürüyüş ile geleneksel armonik ilerlemelerin hiçbirini takip etmeyen üçlüleri kullanır. B bölümünde, kullandığı akorlar genel olarak ikinci derece minör akoru ile ikinci derece majör akoru arasında gidip gelmesiyle oluşur.

A bölümlerinin her ikisinde de, Re bemol majör, sol notasındaki basso ostinato ile birlikte ton merkezi gibi görünmektedir.

Holst, Mars'a orkestranın hem eş ses hem de oktavda sol notası üzerinde ritmik bir ostinato çalmasıyla başlar.

Ardından beşinci ve altıncı kornlara eklediği uzun sol notası 4. ölçüde re notasına dek yükselir ve 5. ölçüde re bemol ile son bulur. Tüm süreç 6. ölçüden 10. ölçünün ilk üç vuruşuna kadar tekrar eder. 10. ölçünün dördüncü vuruşundan, 13. ölçünün sonuna kadar tam beşli temel alınarak, altılı aralıkların da eklenmesiyle devam eder.

İlk aralık düzeni la bemol ve mi bemol olarak 10. ölçüde, Sol ve re olarak 11. ölçüde, la bemol ve mi bol olarak 12. ölçüde, sol ve re olarak 13. ölçüde gelir.

İlk A bölümünde Holst, sadece 5 tam akor kullanmıştır. Bunlar re bemol majör, la bemol majör, si bemol minör ve la majördür. Holst geleneksel bir armonik ilerleme kullanmadığından, re bemol majör, la bemol majör, si bemol minör akorlarını re bemol majör akorunun kök, beşinci ve altıncı derecesi olarak düşünmek uygunsuz kaçabilir. La majör ve si majör akorları, mi majör akoruna giden bir dördüncü ve

beşinci ses yürüyüşü olarak yorumlanabilir ve bunlar A bölümünün tonik akorunda mevcut değildir.

B bölümlerinde, Do majörün tonal merkezini çevreleyen bir kromatik armonik ilerleme kullanılır.

Sadece üçlü ve çoğunlukla majör kullanılan A ve B bölümlerinden farklı olarak, ilk C bölümü yedinci akorları majör yedili, küçük yedili ve beşlisi bemol olan yedili akorlar şeklinde kullanır. Ayrıca, her iki C bölümünde de bazı artırılmış akorlar kullanır.

Diğer Analizler

Gezegenlerin hem iki piyano hem de orkestra için versiyonları olduğundan iki versiyon arasında ufak bir karşılaştırma yapmanın uygun olduğu düşünülebilir. Karşılaştırma, Holst'un piyanodaki orijinal kompozisyonundan son orkestra versiyonuna ne kadar değiştiğini göstermektedir.

Armonik analiz sonucunda, bu iki versiyon arasında ufak farklı yorumlamalar gözlenmiştir.

Piyano versiyonundaki 21. ölçünün ilk vuruşunda, sol notası üzerinde bir ritmik ostinato bulunmaktadır. Ayrıca Holst, oktav re bemolü noktalı yarım vuruş olarak kullanmıştır. Orkestra versiyonunda, bu noktalı yarım sesler re bemol, la bemol ve fa olarak re bemol yerine kullanılmıştır. (Bkz. Görsel 11.)

The image displays a musical score for measures 21 and 22. The score is divided into two main sections: a piano version and an orchestra version. The piano version is shown in the top two staves, with the right hand in treble clef and the left hand in bass clef. The orchestra version includes staves for Tenor Trumpet (Tcn. Trb.), Bass Trumpet (Bass Trb.), Timpani (Timp), Gong, Horn I (Hp I), Horn II (Hp II), Violins (Vns.), Violoncello (Vc), and Double Bass (Db). The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 5/4. The score shows the progression of notes and rests for each instrument across the two measures.

Görsel 11: 21. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.

İkinci değişiklik 22. ölçünün dördüncü vuruşundadır. İki piyano versiyonunda eser, oktav ve yarım vuruşluk mi notasına sahiptir. Orkestra versiyonunda ise la notası eklenmiştir. (Bkz. Görsel 12.)

The image displays a musical score for measures 22, 23, and 24. The score is divided into two main sections: a piano version (top) and an orchestral version (bottom). The piano version consists of three staves, each starting with a treble clef and a 5/4 time signature. The orchestral version includes staves for Tenor Trumpet (Ten. Trb.), Bass Trumpet (Bass Trb.), Timpani (Timp), Gong, Harp I (Hp I), Harp II (Hp II), Violins (Vns.), Violas (Vc), and Double Basses (Db). The orchestral version uses various clefs and time signatures, including 5/4 and 2/4. The score is marked with '22' at the beginning of each measure.

Görsel 12: 22. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.

Üçüncü değişiklik 69. ölçüdür. Orkestra versiyonunda, Holst'un yazdığı kemanlar, 2 piyano versiyonunun üçüncü vuruşunda olmayan mi bemol notasını çalmaya devam etmektedir. (Bkz. Görsel 13.)

The image displays two systems of musical notation. The first system consists of four staves: two treble clefs (top two) and two bass clefs (bottom two). The second system consists of five staves: one treble clef (top) labeled 'Ten. Tub in Bb', and four bass clefs (bottom) labeled 'Vns.', 'Vas.', 'Vc.', and 'Db.'. The music is in 3/4 time and features a key signature of one flat (Bb). The notation includes various note values, rests, and dynamic markings.

Görsel 13: 69. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.

Dördüncü değişiklik 90. ölçüdedir. Bu kısım için çevrelerce piyano versiyonunda yanlış baskı olduğu yönünde iddialar vardır. Doğru yazılışı, ilk vuruşta do bemol ve la bemol yerine do ve la olmalıdır. (Bkz. Görsel 14.)

Trp in C
Ten Trb
SD
Cymb

87

87

87

87

87

87

87

87

Görsel 14: 90. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.

Beşinci değişiklik 127. ölçünün ilk vuruşundadır. İki piyano versiyonunda Holst, noktalı yarım notalar kullanarak la, mi ve la notalarını yazar. Orkestra versiyonunda noktalı bir yarım do diyez notası eklenmiştir. (Bkz. Görsel 15.)

127

127

127

127

The image displays a musical score for measures 127 and 128, comparing a piano version (top) with an orchestral version (bottom). The piano part is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 4/4 time signature. The orchestral part includes staves for Trp. in C, Ten. Trb., Bass Trb., Ten. Tub. in Eb, Bass Tub., Timp., S.D., and Dbb. The piano part features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. The orchestral part provides harmonic support with various instruments, including trumpets, trombones, tubas, timpani, snare drum, and double bass.

Görsel 15: 127. ölçü, piyano ve orkestra versiyonları.

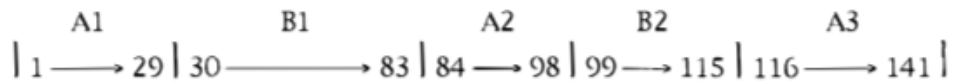
4.2. 2. Bölüm: Venus, The Bringer Of Peace

Savaş ve kaos ortadan kalktıkça, barışı getiren olarak adlandırılan Venüs bölümünün sadeliği ve ham güzelliği Holst besteciliği için nadir olmakla birlikte daha sonraki kompozisyonlarında tekrar yakalandığı pek görülmemiştir. Bu bölüm daha çok korno, keman, viyolonsel ve obualar etrafında yapılandırılmıştır. Kaybolup tekrar nükseden bölüm içi melodilere oldukça sık rastlanmaktadır. Solo korno ile başlayan fikre, flüt cevap verir. Bu bölümün Mars bölümünden daha karmaşık bir şekilde hareket etmesi, çevrelerce barışın savaştan daha karmaşık olduğu yönünde yorumlanmıştır.

Holst'un 1926 kaydı, bölüm için uygun tempoyu göstermektedir. Müzikte her seferinde ise yeni gelen ifade, ilk hareketin şiddetinden daha da ileriye gitmektedir. Bölümün sonu ise adeta hissiz bir boşlukta yaratılmış rüya gibi kaybolup bitmektedir.

Form Analizi

Venüs, beş bölümden oluşan bir süreçte ilerler. 1 ile 141 arasındaki numaralar, ölçü numaralarını temsil etmektedir. (Bkz. Görsel 16.)

Görsel 16: Venüs akor haritası.

Bu bağlamda bölümün; A-B-A-B-A şeklinde bir rondo formu olduğu anlaşılmaktadır.

Melodik Analizi

Venüs'ün ilk teması iki önemli figürün birleşimidir. İlk figür, neredeyse taklitle tekrarlanan ve yükselen dört notadan oluşur. İlk ölçüden itibaren, bu 4 nota birinci korno tarafından icra edilir. 3. ölçü geldiğinde, karşı bir melodi olarak hareket eden ve dört flüt ve üç obua tarafından gerçekleştirilen bir dizi akor olan ikinci figür tarafından cevaplanır. (Bkz. Görsel 17.)

The image displays two systems of musical notation for the first theme of Venus. The first system includes staves for Flutes (Fl.), Oboes (Ob.), Clarinets in Bb (Cl. in Bb), and Horns in F1 & II (Hrn. in F1 & II). The second system includes staves for Flutes (Fl.), Oboes (Ob.), Clarinets in Bb (Cl. in Bb), and Horns in F1 & II (Hrn. in F1 & II). The notation shows a melodic line in the first system and a corresponding chordal response in the second system, with dynamic markings such as *p* and *pp*.

Görsel 17: Venüs melodik figürü.

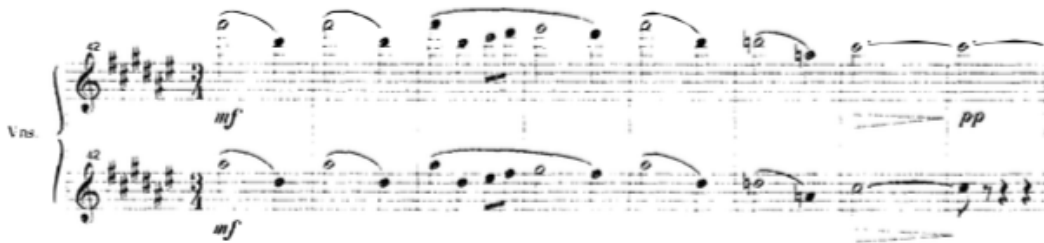
İkinci tema ilk olarak 32 ile 36. ölçüler arasında 3/4'lük olarak görülür ve solo keman tarafından gerçekleştirilir. (Bkz. Görsel 18.) Keman tutti olarak 37 ile 41. ölçüler arası melodiyi tekrar eder.

İkinci tema 60 ile 64. ölçüler arası olarak yeniden görünür ve solo keman tarafından gerçekleştirilir. Üçüncü ve son gelişi 99 ile 105. ölçüler arası keman tutti olarak gerçekleştirilir.

Görsel 18: Venüs, ikinci tema.

Venüs'ün üçüncü teması ilk olarak 42. ölçüden başlayan ve 49. ölçüye kadar kemanlarda görülür. (Bkz. Görsel 19.) Bu tema hemen 49. ölçüden başlayan ve 52. ölçüye kadar uzanan solo obua tarafından tekrarlanır, daha sonra 53. ölçüden 59. ölçüye kadar kemanlara döner. Üçüncü tema, 76 ile 79. ölçüler arası, viyolada iki kez daha döner. Birinci ve ikinci flüt 78 ve 79. ölçülerde çiftlenir ve solo viyolonselede fikir, 112 ile 115. ölçüler arası tekrar gelir.

Görsel 19: Venüs, üçüncü tema.

Dördüncü tema ilk olarak 3/4'lük olarak 68 ve 69. ölçüler arasında görünür ve daha sonra 74 ile 75. ölçüler arasında tekrar gelir. (Bkz. Görsel 20a.) Her ikisi de birinci obua ile gerçekleştirilir. Dördüncü temanın üçüncü gelişi 80 ile 82. ölçüler arasında kısa ve tutti şeklinde flütler, kemanlar, viyolalar ve çellolar tarafından gerçekleştirilir. Flütler ve kemanlar birlikte çalarken, çellolar bir oktav aşağıdan çalar. Viyolalar ilk iki notayı flüt ve kemanlarla uyumlu olarak çalar, daha sonra çello ile uyumlu olarak bir oktav alttan devam eder. Dördüncü temanın son gelişi, solo çello tarafından 83 ile 85. ölçüler arasında gerçekleştirilir. (Bkz. Görsel 20b.) Dördüncü temanın bu son gelişi 4/4'lük ölçüdür.

a).

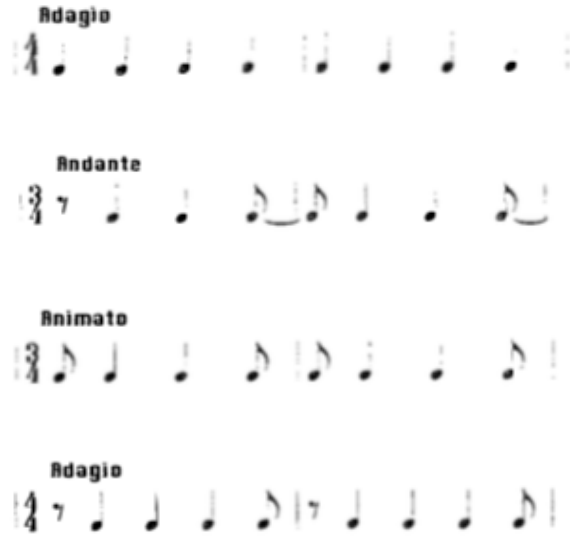
b).

Görsel 20: Venüs, dördüncü tema.

Ritmik Analizi

Ritmik eşlikte dört önemli kalıp vardır. Venüs. İlk kalıp, ilk olarak 4/4'lük ve Adagio tempo ile 11 ile 19. ölçüler arasındaki ilk A bölümünde görünür. İkinci örüntü ilk B bölümünde 3/4'lük ve Andante tempo ile 32 ile 52. ölçüler arasında görünür. Üçüncü kalıp ilk önce 53. ölçüdeki ilk B bölümünde görülür ve C bölümüne doğru devam eder. Üçüncü kalıp 3/4'lük ve Animato olarak yazılmıştır. Dördüncü kalıp, son A bölümünde 4/4'lük olarak ve Adagio temposu ile 133 ile 138. ölçüler arasında örünür. (Bkz. Görsel 21.)

Görsel 21: Venüs, birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü ritm kalıpları.

Armonik Analizi

Ton imzası, Venüs'ün ilginç yönlerinden biridir. Holst, Venüs'e 1 ile 29. ölçüler arası üç bemol kullanarak başlar. 30 ile 59. ölçüler arasında Holst, aynı anda hem üç bemol hem de altı diyez kullanır. 60 ile 124. ölçüler arasında sadece üç bemol kullanmaya geri döner. 125 ile 129. ölçüler arası Holst, bölümü kısa bir süre üç bemol ve dört diyeze dönüştürür. Son olarak, 130 ile 141. ölçüler arası üç bemole geri döner.

Aslında, 125 ile 129. ölçüler arasında iki ayrı ton işareti olan bölümde, enstrümanların çoğu diyez tonda çalarlar. Bu durum daha çok bemol tonun etkisini iptal etmek için kullanılır. Armonik analiz, dört diyezli ton imzasını kullanarak aynı anda duyulan 3 diyezli tonu ile iki ayrı akoru yönetmektedir. Dolayısıyla bu tını daha çok anarmonik olarak adlandırılabilir. Holst'un kemanlarda dört diyez kullanmasının nedeni, icracının yükselerek ilerleyen arpejleri okumasının daha kolay olmasıdır. (Bkz. Görsel 22.)

Görsel 22: Venüs, kemanlarda dört diyez kullanımı

Holst, birinci ve ikinci A bölümlerinde üç bemollü bir ton kullanır. Üçüncü A bölümüne 116 ile 124. ölçüler arasındaki bu üç bemollü ton ile başlar. Holst, 125 ile 129. ölçüler arasında aynı anda iki ton kullanır. İkinci Arp ve kemanlarda dört diyez kullanırken, orkestranın geri kalanı üç bemolde çalmaktadır. Holst, 130. ölçüden Venüs'ün sonu olan 141. ölçüye dek, üç bemollü tona geri döner. Dominör akoru bölümün duyulan son akordur. Ancak Holst, Venüs'ü sadece mi bemol ve sol ile bitirir, Görsel 28, bölümün üç ayrı fikrinin hepsinde kullanılan akorları gösterir.

Daha önce belirtildiği gibi ilk B bölümünde Holst, aynı anda 30 ile 59. ölçülerde olmak üzere iki ayrı ton kullanarak, yani üç bemol ve altı diyez kullanarak başlar. 60. ölçüden 67. ölçünün sonuna kadar üç bemole geri dönmektedir. Orkestranın geri kalanı üç bemolde kalırken, flüt, obua ve kemanlarda altı diyez kullanılmaktadır. Holst, C bölümünde sadece üç bemollü tek bir ton işareti kullanır.

4.3. 3. Bölüm: Mercury, The Winged Messenger

Merkür, düzenbaz ve şakacı bir atmosferi tasvir etmekte, ve çevik bir şekilde dinleyici nabzını yukarı doğru yükseltmektedir. Holst'un 1926 yılında yaptığı kayıta, bölümün oldukça hızlı bir tempoda icra edilmesi gerektiği anlaşılmıştır. Bölümün temposu daha sonra Merkür'ün yarattığı atmosferin tuhaf bir şekilde değişmesiyle, bestecinin yarattığı karakterin düzensiz tavırlarıyla kendini daha da belli eder.

Merkür bölümünün mesajı, bir uzun bir kısa nokta gibi bir Mors koduna ima gibidir. Holst, bu bölümün "insan düşüncesi sürecini, sürekli bir arayış ve varış yolculuğunu yansıttığını söylemiştir.

Mars'a benzer şekilde Holst, Merkür yaratmak için birkaç önemli kalıp kullanmıştır. Aynı zamanda ilk tema olan birinci kalıp, 1. ölçüden 4. ölçüye kadar arpejli şekilde gelmektedir. Bu kalıp, si bemol majör akoru ile, fagotlarda ve çellolarda ise mi majör akoru ile başlar. Holst, bu figürü iki kez daha tekrarlar ve her seferinde bir öncekinden bir oktav daha yükseltir. 2. ölçüde üçüncü klarnet ve viyolalar yükselen bir si bemol majör akoru çalar,. Daha sonra birinci ve üçüncü klarnet ve ikinci kemanlar giderek azalan bir mi majör akoruyla cevap verir. 3. ölçüye gelindiğinde ise birinci flüt ve birinci keman, si bemol majör akoru, ardından birinci flüt ve ikinci keman, mi majör akoru çalar. 4. ölçüye gelindiğinde ise, birinci flüt ve birinci kemanlar azalan bir la majör akorunu, ardından birinci flüt ve ikinci kemanlar azalan bir mi majör akorunu çalar. (Bkz. Görsel 23.) Merkür bölümü boyunca ilk tema hiçbir zaman tek bir enstrüman tarafından tamamen sonu gelecek şekilde yerine getirilmez.

The image displays a page of a musical score for the piece 'Merkür, 1-4.ölçü'. The score is written for a large ensemble of instruments. The instruments listed on the left are: Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Horn in E-flat (E.H.), Bassoon (Bass Ob.), Clarinet in A (Cl. in A), Clarinet in B-flat (Cl. in Bb), Bassoon (Bn.), Double Bass (Dbn.), Harp I (Hp. I.), Harp II (Hp. II.), Violin (Vns.), Viola (Vas.), Violoncello (Vc.), and Double Bass (Db.). The score is in 3/4 time and features a key signature of one flat (B-flat major). The tempo is marked 'Mozace'. The score includes various dynamics such as 'p' (piano) and 'pizz.' (pizzicato). Performance instructions include 'con sord.' (con sordina) for the strings and 'Bass Ob.' for the bassoon. The score is divided into measures, with some measures containing first and second endings.

Görsel 23: Merkür, 1-4.ölçü

İkinci kalıp, iki grup olarak ayrılmalıdır. Bir grupta si bemol majör, diğer grupta ise mi majör kullanılır. Her gruptaki akor, önceki akordan bir oktav yükselir. İkinci kalıp 1 ile 3. ölçüler arasındaki arplarda görülür. (Bkz. Görsel 23.) Birinci arp daima kök pozisyonlarını çalar. Bununla birlikte, ikinci arp ise Mi majör akorunu çalar.

Üçüncü kalıp, iki grup olarak ayrılır. İlk grup, 7. ölçünün ikinci yarısında bas obua ve viyolalarda görülür. Daha sonra bas obua ve birinci kemanlarda 8. ölçünün

ikinci yarısında tekrar ortaya çıkar. İkinci grup ise obua ve ikinci kemanlarda ilk kez 9. ölçünün ilk yarısında görünür. Kalıbın tamamı 9. ölçüdeki obualarda görülebilir. (Bkz. Görsel 24.)

Görsel 24: Merkür, 9.ölçü.

Dördüncü kalıp 10 ile 12. ölçüler arası fagot ve ikinci arpta görünür. (Bkz. Görsel 25.)

Görsel 25: Merkür, 10-12.ölçüler.

Beşinci kalıp, ilk önce sadece üç akor ile çelestada 38 ve 39. ölçülerde görünür. Daha sonra 40 ve 41. ölçülerde birinci ve ikinci arpta, 42 ve 43. ölçülerde tekrar çelestada görünür. İlk tam kalıp, 47 ile 50. ölçüler arasındaki obua ve İngiliz kornosu ile görülmektedir. (Bkz. Görsel 26.)

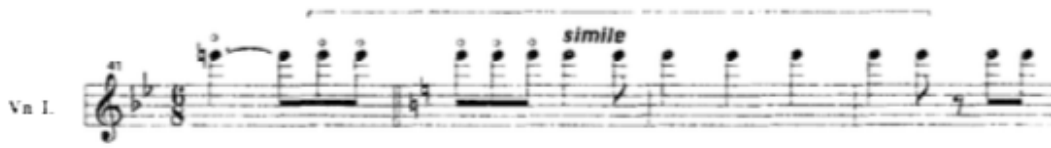

Görsel 26: Merkür, 47-50.ölçüler.

Altıncı kalıp, 50. ölçüdeki beşinci kalıbın tam sonunda ilk kez ortaya çıkan 4 notalı kısa bir harekettir. (Bkz. Görsel 26.) Bu hareket, 50. ve 75. ölçüler arasında, ayrıca 241 ile 263. ölçüler arasında görülür. Son kez ise Merkür'ün sonuna yakın bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Yedinci kalıp, bölümdeki tek belirgin ritmik ostinatodur. İlk olarak 48 ile 58. ölçüler arasında ve birinci kemanlarda, mi notası olarak görünür. (Bkz. Görsel 27.) Ritmik ostinato, 59. ölçü ile 77. ölçüler arası, birinci kemandan perküsyona geçerek, bu sefer si notası ile kendini gösterir. Bu kalıp son kez kendini 235 ile 264. ölçüler arası gösterir. Yine si notası duyulur ancak bu, beş oktav aşağıdan timpani ile gerçekleşir.

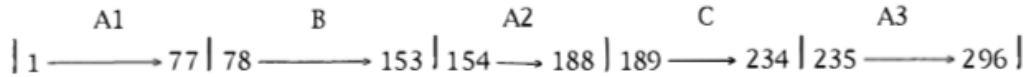
Görsel 27: Merkür, yedinci kalıp.

Sekizinci kalıp aslında Merkür'ün ikinci temasıdır ve aynı zamanda Gezegenler'deki ilk melodik ostinatodur. İkinci tema ilk olarak solo kemanda 83 ile 88. ölçüler arası görünür. (Bkz. Görsel 28.) Daha sonra 152. ölçüye kadar çeşitli enstrümanlarda tekrarlanır. İkinci tema, solo keman ile 255 ile 262. ölçüler arasında son kez geri döner.

Görsel 28: Merkür, sekizinci kalıp.

Görsel 29, Merkür'ün tüm bölümlerini gösterir. Bölüm A-B-A-C-A olarak rondo formunda bestelenmiştir.

Görsel 29: Merkür, bölüm haritası.

Bu bölümlerde alt bölümler de vardır. A1 bölümü iki kısma ayrılabilir. İlk kısım 1 ile 37. ölçüler arası, ikinci bölüm 38 ile 77. ölçüler arası kadardır. B bölümü de iki kısma ayrılabilir. İlk kısım 83 ile 112. ölçüler arası ve ikinci kısım 113 ile 154. ölçüler arasındadır. C bölümü de iki kısma ayrılabilir. İlk bölüm 189. ölçü ile 211. ölçünün başına kadar olan kısımdır. İkinci kısım 211 ile 234. ölçüler arasındadır. Üçüncü A bölümü de iki kısma ayrılabilir. İlk kısım 235 ile 264. ölçüler arası, ikinci kısım ise 265 ile 296. ölçüler arasındadır.

Melodik Analizi

Holst, düzensiz ve alt bölümlere sahip iki ayrı parçadan oluşan kısa melodik ostinatolar yazmıştır. Bunlar 28 ve 30. ölçüler arasında ikinci kemanlar ve viyolalarda görülebilir. (Bkz. Görsel 30.) Her iki ostinatoda da dört nota vardır ve 6/8'lidir.

Görsel 30: Merkür, 28-30.ölçüler.

Ritmik Analizi

Ritim, Merkür'ün en ilginç yönüdür. Holst, bu bölümde senkop ve çoklu ritm anlayışını sıklıkla kullanmıştır. İlk olarak 10 ile 12. ölçüler arasında 6/8'e karşı 3/4'lük olarak kullanmaktadır. (Bkz. Görsel 31.) Birinci klarnet, ilk kalıbın son kısmından farklı bir 6/8'lik ile birlikte, giderek azalan arpejli bir akor fikrini iletir. Fagotlar ve ikinci arp, notada 6/8 yazmasına rağmen 3/4'lük akorlar çalmaktadır.

Görsel 31: Merkür, 10-12.ölçüler.

Holst burada 78. ölçüden 112. ölçüye kadar Gezegenler eserinde ilk kez aynı anda iki ayrı zaman imzası kullanmaktadır. Birinci obua, İngiliz kornosu, birinci ve ikinci arp, ikinci keman, viyola ve çelloda 2/4'lük bir zaman kullanırken, orkestranın geri kalanı daha önce olduğu gibi 6/8'lik kalmaktadır. 101. ölçüden başlayan ve 112. ölçünün sonuna kadar gelen süreçte, ikinci keman ve viyola 6/8'lik zamana geri döner. (Bkz. Görsel 32.)

Görsel 32: Merkür, 101-112.ölçüler.

Solo keman, Holst'un zamanı ve aksanları nasıl değiştirdiğini göstermek için iyi bir örnektir. 6/8'lik zaman yazılmış olmasına rağmen, 83, 86 ve 88. ölçülerde enstruman 3/4'lük olarak çalmaktadır.

Aslında, Holst zamanı Merkür'ün başlangıcından itibaren 6/8'lik ile 3/4'lük arasında sürekli değiştirmiştir ve bu değişimi Merkür boyunca hep kullanmıştır.

Armonik Analizi

1. ölçüden 41. ölçüye kadar Holst, birinci arp, birinci kemanlar ve viyolada iki bemol kullanır. Ayrıca ikinci arp, ikinci keman ve çellolarda üç diyez kullanmaktadır. Orkestranın geri kalanı için verilen bir anahtar olmasa da, Holst kullandığı tonaliteye değiştirmek için zaman zaman değişiklikler yapmıştır. Holst'un birinci arp'ta iki bemol ve ikinci arp'ta üç diyezi neden kullandığı bu bağlamda anlaşılabilir olmuştur. 1. ölçüden 41. ölçüye kadar birinci arp, si bemol majör ana tonalitesine ait akorları çalar ve ikinci arp, mi majör ana tonalitesine ait akorları çalar.

42. ölçüde Holst, tüm arızaları kaldırmıştır ancak 125. ölçüde orkestranın geri kalanı herhangi bir arıza almadan devam ederken sadece bir ve ikinci arp için bir adet diyez kullanmaya başlar. 189. ölçü ile 230. ölçü arası, orkestranın geri kalanı değişmeden devam ederken kemanları, viyolaları ve çelloları iki diyezli bir şekilde yürütür. Bu, enstrumanistlerin, özellikle de re majör tonalitesinde akor çalan keman ve viyolaların, nota okumalarını kolaylaştırır. Orkestra 235 ile 264. ölçüler arası hiçbir arıza almaz. Sadece birinci arp 265. ölçüde tekrar iki bemol kullanmaya başlar ve arından ikinci arp 267. ölçüde üç diyeze geri döner. Bu bölüm temel düzeyde on bir adet kalıptan oluşmaktadır.

4.4. 4. Bölüm: Jupiter, The Bringer of Jollity

Jüpiter, Cümbüşü Getiren adlı dördüncü bölüm, tüm süitin belki de en canlı ve neşeli olan rondo formundaki bölümdür. Bölüm, bakırlar ve timpani tarafından yakalanan, kornolar ve viyolalarda hızlı ve heyecan verici bir tema ile birlikte, kemanlardaki enerjik notalar ile aniden başlar. Bu giriş, tüm orkestranın ani bir çökmesi ile sonuçlanır, açılış temasının daha hafif, çeşitli tekrarlarına dönüşür, ani, beklenmedik bir hareket gelene kadar gelişir. Bölümün temposu, kornoların içine üçüncü bir temanın eklendiği hızlı bir dans benzeri ritmine dönüşmeden önce, bu tema ile süregelir. Bu tema, orkestra boyunca, başka bir çarpışma etkisi yaratan kesintiden önce hızla büyür, daha sonra orkestra ilk temanın parçalarının tekrarlandığı, yavaşça hiçbir şeye dönüşmeyen bir boşluğa düşer. Burada,

kornolarda ve kemanlarda, yeni ve ilahi benzeri bir tema eklendiği için tempo önemli ölçüde yavaşlar. Bu yavaş tema, bir kez daha sessizliğe dönüşmeden önce ihtişamlı bir hacim ile farklılaşır. Bu hareketlerden sonra çeşitli temalar yeniden ortaya çıkar ve sonlanır. Son olarak viyolonsel, kontrbas ve bakırlardaki yavaş temanın son bir tekrarından sonra, bir dalgalanma ile kemanlar, hareketin nihai akoruna kadar yükselen bakır ve timpaniden gelen darbeler eşliğinde, bölüme son verir.

Holst'un basılı yayını ve 1926 kaydı, müziğin neredeyse diğer tüm şeflerin yaptığı gibi önemli ölçüde yavaşlamaması gerektiğini, ancak aynı hızda devam etmesi gerektiğini açıkça göstermektedir. O zamanlar Büyük Savaş olarak adlandırılan olayın sona ermesinin ardından, 1920'lerin başında Holst, vatanseverlik içeren bir şiiri de bölüme eklemiştir.

Holst, Mars ve Merkür gibi, Jüpiteri yaratmak için de çeşitli motifler ve kalıplar kullanır. İlk kalıp, 1. ölçüde kemanlar ile başlayan üç nota ile yapılan ostinatodur. İlk kümede mi-sol-la, ikinci kümede la-do-re kullanılır.

İkinci kalıp, Jüpiter'deki ilk temadır. Bu tema ilk kez 6 ile 12. ölçüler arası korno, viyola ve çelloda görünür. (Bkz. Görsel 33.)

The image shows a musical score for the second motif of Jupiter. It consists of five staves. The top three staves are for Horns in F (Hm in F), and the bottom two are for Violas (Vas) and Cellos (Vc). The score is marked 'Soli a 2' and 'f molto pesante'. The music is in 3/4 time and features a prominent motif of three notes (mi-sol-la) in the first measure, which is repeated in the second measure. The motif is then developed in the third and fourth measures, and finally resolved in the fifth measure.

Görsel 33: Jüpiter, ikinci kalıp.

Üçüncü kalıp, iki kümesi üç nota ile, bir kümesi toplam dört nota ile arpejli bir harektir. Bu kalıp önce kornlarda 29 ile 31. ölçüler arasında görünür. (Bkz. Görsel 34.)

Görsel 34: Jüpiter, üçüncü kalıp.

Dördüncü kalıp aslında Jüpiter'in ikinci temasıdır. Bu tema ilk kez kornlarda, kemanlarda, viyolalarda ve çellolarda 65 ile 76. ölçüler arası görünür. (Bkz. Görsel 35.)

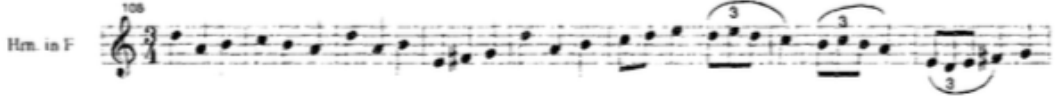
Görsel 35: Jüpiter, dördüncü kalıp.

Beşinci kalıp, ikinci temanın karşı melodisidir. Tubada melodik bir bas hattı ile 65 ile 76. ölçüler arasında görünür. (Bkz. Görsel 36.)

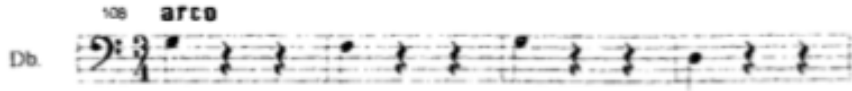
Görsel 36: Jüpiter, beşinci kalıp.

Altıncı kalıp, Jüpiter bölümünün üçüncü temasıdır. İlk defa 108 ile 115. ölçüler arası, kornoda görülmektedir. (Bkz. Görsel 37)

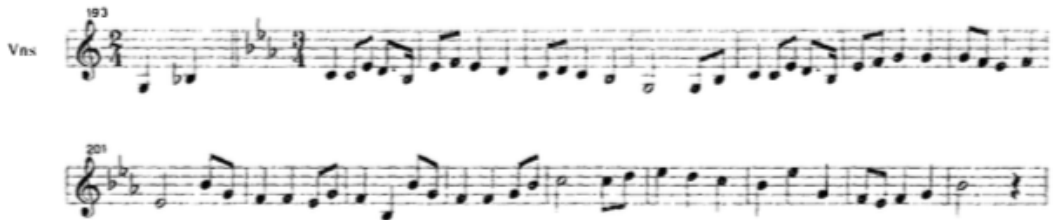
Görsel 37: Jüpiter, altıncı kalıp.

Yedinci kalıp, dört notalı bir ostinatodur. İlk kez 108 ile 11. ölçüler arası yaylılarda görülmektedir. (Bkz. Görsel 38)

Görsel 38: Jüpiter, yedinci kalıp.

Sekizinci kalıp, Jüpiter'in dördüncü temasıdır ve aynı zamanda Holst'un Gezegenler'de bestelediği ve toplam 17 ölçü uzunluğundaki en uzun melodik çizgidir. Dördüncü tema ilk olarak 193. ölçüden 209. ölçüye kadar kornolarda kendini gösterir. (Bkz. Görsel 39.)

Görsel 39: Jüpiter, sekizinci kalıp.

Holst, “Gezegenler” süiti ile ilk defa timpaniye tematik olacak şekilde önemli roller vermiştir. Jüpiterin ilk teması timpanide, 16 ile 20. ölçüler arası görülmektedir. (Bkz. Görsel 43.) Timpani, 262 ile 266. ölçüler ve 399 ile 402. ölçüler arası tekrar birinci temayı çalmaktadır.

Görsel 43: Jüpiter, 262.266.ölçüler.

Holst, Jüpiter'in sonuna, 388 ile 392. ölçüler arasına beş yeni melodik fikir getirmiştir. (Bkz. Görsel 44.) Bu beş fikirde, birkaç enstrümanın birbirinden farklı figürleri çaldığına dikkat etmek gerekir. Pikolo, flüt ve klarnetlerdeki figürler tam olarak üç buçuk kez tekrarlanır. Birinci ve ikinci arp da bu tekrara dahil olurlar. Keman ve viyolalar her yürüyüşü yarısında yakalayıp tekrarlamaktadır.

This image shows a page of a musical score for the Jupiter section, measures 388-392. The score is written for a large orchestra and includes the following parts: Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), Trumpet (Tromp.), Horn (Horn), Trombone (Trombon), Tuba (Tuba), Snare Drum (Schlagzeug), Cymbal (Cymbel), and Double Bass (Kontrabaß). The score is in 6/8 time and features complex rhythmic patterns, including triplets and sixteenth-note runs. The woodwinds and strings play melodic lines, while the brass and percussion provide harmonic support. The score is marked with dynamics such as *mf* and *ff*, and includes the instruction *legato*. The notation is dense and detailed, with many slurs and articulation marks.

Görsel 44: Jüpiter, 388-392.ölçüler.

Ritmik Analizi

Jüpiter, Holst'un ilk defa ritmik bir sıkılışmayı, ostinato olarak kullandığı bölümdür. Özellikle bu durum, 100 ile 107. ölçüler arası, tahta üflemelilerde görülebilir. (Bkz. Görsel 45.)

The image shows a musical score for five woodwind instruments: Piccolo (Picc.), Flute (Fl.), Oboe (Ob.), English Horn (E. H.), and Clarinet in Bb (Cl. in Bb). The score is for measures 100 to 107. Each instrument part begins with a treble clef, a key signature of one flat (Bb), and a 3/4 time signature. The music is characterized by a rhythmic ostinato pattern. A 'cresc.' (crescendo) marking is placed below each staff, indicating a gradual increase in volume. The Piccolo part starts with a single note, while the other instruments play chords. The rhythm is consistent across all parts, with notes occurring on the first and third beats of each measure.

Görsel 45: Jüpiter, 100-107.ölçüler.

Armonik Analizi

Venüs ve Merkür'ün aksine, Jüpiter aynı anda birkaç anahtar kullanmamaktadır. Mars gibi, Jüpiter'in 194 ile 245. ölçüler arası ve 388 ile 392. ölçüler arası dışında anahtar koyarak bıraktığı bir imza yoktur. Bu nedenle Jüpiter, do majör veya la minör tonaliteye sahip olabilir. Holst, Jupiter'i do majör akoruyla bitirdiğinden, bölümün do majör yazıldığı sonucuna varılabilir.

4.5. 5. Bölüm: Saturn, The Bringer of Old Age

Jüpiterin bu büyük finalinden sonra, iki bölmeli, senkoplu akor ile başlayan Satürn gelir. Melodik ve armonik dalgalanmaların ardından kornolar girerken, sanki cenaze töreni havasında bir atmosfer vardır. Tartımsal ve temposal anlamda çeşitli burkulmalar, yavaşlamalar, hızlanmalar görülür. Bununla birlikte Holst bu bölümde senkop fikrini neredeyse döngüsel bir figür haline getirir. Tema, zillerin kargaşasına rağmen aynı kalacaktır. Holst'un yakın çevresi ve hatta kızı Imogen, Satürn bölümünün, süitin en iyi ve en modern hareket olduğuna kanaat getirmiştir. Bu bölüm, 20. yy ilk yıllarında yazılmış mevcut benzer eserlere göre ayırt edici özelliklere sahiptir. Uzun zaman önce NASA'nın Cassini uzay aracı tarafından bizlere yeniden servis edilen Satürn fotoğrafı ve halkaları, Holst'un müziğine ilginç bir biçimde oldukça iyi yansımış ve betimlenmiştir. Bölümdeki döngüsel figürler, çevrelerce gezegenin halkalarının betimlenmesi olarak yorumlanmıştır. Boult, Solti ve Simon Rattle (1955 -) gibi şefler bu bölümü on dakikanın üzerinde bir tempoda yönetmişlerdir. Ancak Holst kaydında anlaşıldığı üzere bölüm daha dinamik bir özelliğe sahiptir.

Form Analizi

Satürn, Venüs hariç önceki bölümlere benzer şekilde bir forma sahiptir. Holst, Satürn'e ilk kalıp olan armonik bir ostinato ile başlar. (Bkz. Görsel 46.) Bu, Holst'un Gezegenlerde kullandığı ilk armonik ostinato özelliğini taşımaktadır.

Görsel 46: Satürn, ilk kalıp.

İkinci kalıp, Satürn bölümünün ilk teması olma özelliğindedir. Tema ilk defa kendini kontrbaslar ile 4 ile 7. ölçüler arası göstermektedir. (Bkz. Görsel 47.)

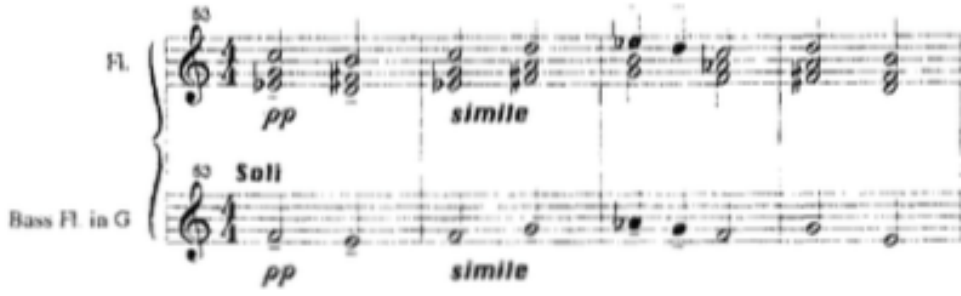
Görsel 47: Satürn, ikinci kalıp.

Üçüncü kalıp, aşağı doğru inen dört notalı bir melodi çizgisidir. İlk kez 28. ölçüde çello ve kontrbaslar ile kendini gösterir. (Bkz. Görsel 48.)

Görsel 48: Satürn, üçüncü kalıp.

Dördüncü kalıp, Satürn'ün ikinci temasıdır. İkinci tema 53 ile 56. ölçüler arası ilk defa flüt ve bas flütlerde gelmektedir. (Bkz. Görsel 49.)

Görsel 49: Satürn, dördüncü kalıp.

Beşinci kalıp, ikinci arpın sol elinde gelen dört notalı bir ostinatodur. 105 ile 115. ölçüler arasında kendini göstermektedir. (Bkz. Görsel 50.)

Görsel 50: Satürn, beşinci kalıp.

Altıncı kalıp, ikinci arpın sağ elinde gelen 3 notalık bir melodidir. 105 ile 115. ölçüler arası kendini gösterir.

Yedinci kalıp, flüt ve bas flütlerde gelen bir melodi çizgisidir. 125 ile 144. ölçüler arası görülür. (Bkz. Görsel 51.)

Görsel 51: Satürn, yedinci kalıp.

Sekizinci kalıp, kornlarda gelen dört notalı bir yürüyüştür. Kendini 125 ile 144. ölçüler arası göstermektedir. (Bkz. Görsel 52.)

Görsel 52: Satürn, sekizinci kalıp.

Dokuzuncu kalıp, birinci ve ikinci arpta gelen, 125 ile 144. ölçülerde başlayan bir melodi çizgisidir. (Bkz. Görsel 53.)

Görsel 53: Satürn, dokuzuncu kalıp.

Onuncu kalıp, 147 ile 154. ölçüler arası gelmektedir. (Bkz. Görsel 54.)

Görsel 54: Satürn, onuncu kalıp.

Satürn, sonuç olarak altı bölüme ayrılabilir ve A-B-C-A-B-D şeklinde kendine has bir forma sahiptir.

Melodik Analizi

Holst, Satürn'ün ilk temasındaki farklı zamanlarda çeşitli ritmik değişimler kullanır. İlk önce temayı orijinal haliyle bir kere gösterdikten sonra diğer ölçülerde ritmi sündürerek varyasyon şeklinde dinleyiciye sunar. Üçüncü kalıbı, ilk B bölümünün başında iniş halindeki dört notalı bir melodik ostinato ile başlatır ve devam eder. Bu ostinato daha sonraları değişime uğrasa da azalan şeklini korur. Dört notalı bu yürüyüş, ilk olarak 28 ile 37. ölçüler arasındadır. Daha sonra 38 ile 40. ölçüler arası, 41 ile 43. ölçüler arası gelir. Ardından iki ayrı varyasyona ayrılan bu ostinato, 110. ölçüden 116. ölçüye kadar birinci arpta kendini gösterir. İkinci varyasyon, bir senkop tarzında olmakla birlikte 117 ile 124. ölçüler arasındadır.

Ritmik Analizi

Holst, Satürn'ün birçok yerinde senkop kullanır. Bunlardan ilki, Satürn'ün başlangıcındaki ilk kalıptadır. (Bkz. Görsel 55a.) Bununla birlikte, ilk kalıp 77. ölçüde tekrar geldiğinde, senkop daha belirgindir. (Bkz. Görsel 55b.)

The image shows a musical score for the 'Adagio' section of Holst's 'Saturn' from 'The Planets'. The score is written for four instruments: Flute (Fl), Bass Flute in G (Bass Fl in G), Horn I (Hp I), and Horn II (Hp II). The music is in 3/4 time and features a melodic ostinato pattern. The tempo is marked 'Adagio'. The score shows the first few measures of the piece, with the flute and bass flute playing a melodic line, and the horns playing a supporting harmonic line. The flute and bass flute parts are in treble clef, while the horn parts are in bass clef. The key signature is one flat (B-flat major or D minor).

The image displays a page of a musical score for 'Satürn, senkoplar' by Gustav Holst. The score is written for a large ensemble, including Flute (Fl.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bass Cl.), Clarinet in B-flat (Cl. in Bb.), Bassoon in B-flat (Bass Cl. in Bb.), Horn in F (Hrn. in F), Trombone (Tbn.), Trumpet I (Hp. I.), Trumpet II (Hp. II.), Violin (Vln.), Viola (Vla.), and Cello (Vc.). The score is marked 'III pesante' and 'With metal sticks' for the Trombone part. The tempo is 'ani malo a 3'. The score is numbered 77 at the beginning of each staff.

Görsel 55: Satürn, senkoplar.

Senkop fikrinin ikinci alanı, üçüncü kalıbın 117. ölçüde geri döndüğü zamandır.

Holst, 141 ile 142. ölçüler yaptığı kısa bir mola ile 125 ile 144. ölçüler arası üç yeni ostinato fikrini tanıtmıştır. (Bkz. Görsel 56.) İlk ostinato, flüt ve bas flüttür. İkinci ostinato ise kornlarda gelmektedir. Üçüncü ostinato, birinci ve ikinci arplardadır.

The image displays a page of a musical score for the piece 'Satürn'. The score is arranged in a system of staves. The instruments and their parts are as follows:

- Fl. (Flute): Treble clef, 2/4 time signature, starting at measure 125.
- Clar. II in G (Clarinet II in G): Treble clef, 2/4 time signature, starting at measure 125.
- Cl. in Bb (Clarinet in Bb): Treble clef, 2/4 time signature, starting at measure 125.
- Obs. (Oboe): Treble clef, 2/4 time signature, starting at measure 125.
- Hrn. in F (Horn in F): Treble clef, 2/4 time signature, starting at measure 125.
- Trpt. (Trumpet): Treble clef, 2/4 time signature, starting at measure 125.
- Trpt. II (Trumpet II): Treble clef, 2/4 time signature, starting at measure 125.
- Org. Ped. (Organ Pedal): Bass clef, 2/4 time signature, starting at measure 125.
- Vcn. (Violin): Treble clef, 2/4 time signature, starting at measure 125. Includes the instruction 'soft felt striker' and 'pp'.
- Vcl. (Viola): Treble clef, 2/4 time signature, starting at measure 125. Includes the instruction 'pp'.
- Vcl. (Cello): Bass clef, 2/4 time signature, starting at measure 125. Includes the instruction 'pp'.
- Db. (Double Bass): Bass clef, 2/4 time signature, starting at measure 125. Includes the instruction 'pp'.

The score is written in 2/4 time and features various musical notations including notes, rests, and dynamic markings.

Görsel 56: Satürn, ostinatolar.

Armonik Analizi

İlk kalıp, Satürn'ün başından, 26. ölçüye kadar başlar. Bu kalıp, ikinci A bölümünde ve D bölümünde iki kez geri döner. 77 ile 104. ölçüler arasındaki ikinci A bölümünde, kalıp iki set halinde geri döner. (Bkz. Görsel 57.) İlk set 77. ölçünün üçüncü vuruşunda başlar. İkinci set ise, ilk setin bitiminden sonraki yarım vuruşla başlar. İlk set; flüt, bas flüt, İngiliz kornosu, klarnet, birinci ve ikinci arp ve kemanlar

tarafından çalınır. İkinci set, bas obua, fagot, korno, çan, birinci ve ikinci arp, viyola ve çellolar tarafından çalınmaktadır.

ani malo
a 3

Fl III pesante

Ob III pesante

E.H. III pesante

Bas Ob III pesante

Cl in Bb III pesante

Ba III pesante

Hrn in F

Tbn With metal srikar III

Hp I III

Hp II III

Vn III

Va III

Vc III

Görsel 57: Satürn, 77-104. ölçüler.

4.6. 6. Bölüm: Uranüs, The Magician

Ani bir hareketle bakırların girdiği bölüm, adeta cennetin çağrışımını kabaca kesintiye uğratarak Satürn'ün sakinliğini kırar. Uranüs, İngiliz askeri müziğinin komik bir parodisi olarak da anlandırılır. Ayrıca Dukas'ın "Büyücünün Çırağı" (Disney'in "Fantasia" adlı eserinden) adlı eser için esinlendiği bölümdür. 1910'lu yıllarda Uranüs hakkında yeterince bilgi olmamakla birlikte, onu arayan amatör gözlere gözükmemektedir bile. Süitin en tutarlı stabil bölümü olan Uranüs, bestecinin kaydı ile birlikte yaklaşık altı dakika sürmektedir. Orkestranın en küçük enstrümanı olan piccolo'nun, 33 metre uzunluğundaki Brombaugh orgu ile birleşmesi ise bir diğer ironik dinamiktir. Aniden gelen Uranüs, bölüm sonu ile birlikte adeta gölgelere doğru geriler ve tüm enerjisini harcamasına rağmen kulaklarda uğultusu kalır. Boult, bölümü oldukça yavaşlatarak yönetmiş olsa da Stokowski, Solti ve Steinberg gibi bir kaç şef, bölümün gerçek dinamiklerine uygun bir yönetim sergilemiştir.

Form Analizi

Uranüs form bağlamında incelendiğinde toplam yedi adet kalıp vardır. İlk dört notalı kalıp, ilk önce trompetlerde, tenor trombonlarında ve bas trombonunda 1 ile 5. ölçüler arası görünür. (Bkz. Görsel 58.)

Görsel 58: Uranüs, ilk kalıp.

İkinci kalıp, Uranüs'ün ikinci temasını oluşturur. Bu tema iki ölçü uzunluğundadır. Temanın ilk gelişi 9 ile 10. ölçüler arası fagotta gelmektedir. (Bkz. Görsel 59.) Bu kısa tema, 11 ile 33. ölçüler arası devam eder ve bir daha Uranüs'de tekrar etmez.

Görsel 59: Uranüs, ikinci kalıp.

Üçüncü kalıp, Uranüs'ün ikinci temasıdır. İkinci tema ilk defa, 46 ile 47. ölçüler arası solo fagot ve viyolonsellerde kendini gösterir. (Bkz. Görsel 60.) Tema, 48 ile 69. ölçüler arası tekrar duyulur. Uranüs'ün sonuna kadar başka bir şekilde duyulmaz.

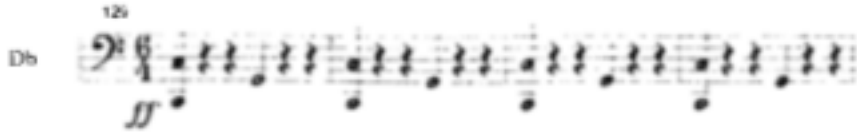
Görsel 60: Uranüs, üçüncü kalıp.

Dördüncü kalıp, Uranüs'ün üçüncü temasıdır. Üçüncü tema ilk defa korno ve yaylılarda 72 ile 83. ölçüler arası duyulmaktadır. (Bkz. Görsel 61.) Bu tema 84 ile 97. ölçüler arası tekrar duyulur ancak sonrasında bölüm sonuna dek duyulmaz.

Görsel 61: Uranüs, dördüncü kalıp.

Beşinci kalıp, 129 ile 181. ölçüler arası ve 193 ile 223. ölçüler arası görülmektedir. (Bkz. Görsel 62)

Görsel 62: Uranüs, beşinci kalıp.

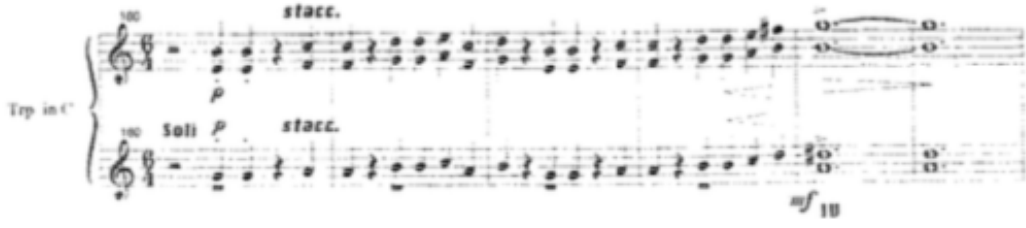
A musical score for three instruments: Trp in C (Trumpet in C), Ten. Tuh in Bb (Tenor Tuba in B-flat), and Bass Tuh (Bass Tuba). The score is written in a 2/4 time signature. The Trp in C part is mostly rests. The Ten. Tuh and Bass Tuh parts feature a melodic line with eighth and sixteenth notes. The score is divided into two systems, with measures 138-144 in the first system and measures 144-148 in the second system.

Görsel 63: Uranüs, altıncı kalıp.

Altıncı kalıp, Uranüs'ün dördüncü temasıdır. Dördüncü tema ilk defa tenor ve bas tubada, 138 ile 144. ölçüler arası görülmektedir. Sonrasında 144 ile 148. ölçülerarası tekrar gelmektedir. (Bkz. Görsel 63.) Dördüncü tema, 138 ile 159. ölçüler arası ve 193 ile 212. ölçüler arası kendini tekrar gösterir.

Yedinci kalıp, Uranüs'ün beşinci teması olma özelliğindedir. İlk defa trompetlerde 160 ile 165. ölçüler arası görülür. (Bkz. Görsel 64.)

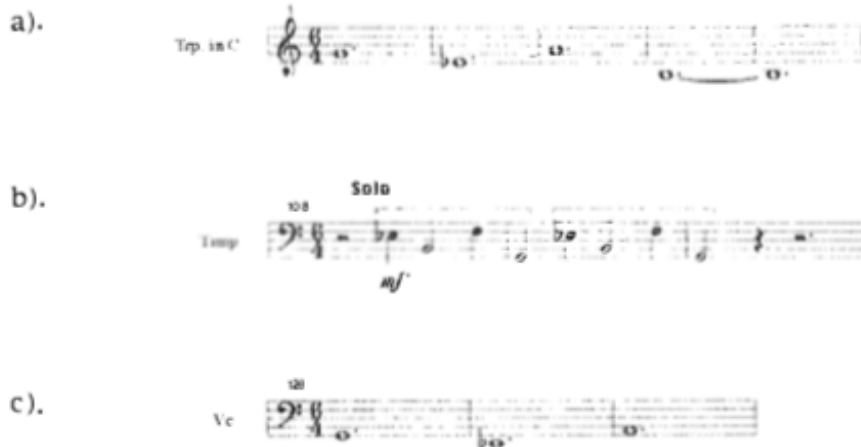

Görsel 64: Uranüs, yedinci kalıp.

Uranüs tüm bu bağlamlarda, A-B-C-A-A'-A-A'-A şeklinde pek de alışık olmadığımız sekiz bölüme ayrılmaktadır.

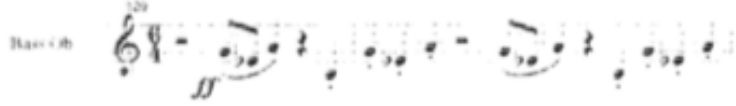
Melodik Analizi

Başlangıçta duyulan dört notalı melodi yürüyüşü, Uranüs'ün en temel malzemesidir. Holst bu dört basit notadan birçok çeşit oluşturmuştur. Örnek 65a, dört notalı bu hareketin orijinal halini göstermektedir. Görsel 65b, Holst'un ikinci notayı uzattığı ve dördüncü notayı kısalttığı diğer versiyonu, Görsel 65c ise üç nota indirgenen bir diğer versiyonu gösterir.

Görsel 65: Uranüs, başlangıç melodi çizgisi.

Holst ilk dört notayı tekrarlayarak, bu dört nota hareketini, yedi notalık melodik bir ostinatoya genişletmiştir. Ayrıca başlangıçta ilk iki notayı kısaltmış, üçüncü ve dördüncü notalar arasında çeyrek sus eklemiştir. Bu ostinato, bas obua, bas klarnet, fagot, timpani, ikinci arp ve viyolalarda 129 ile 159. ölçüler arasında görünür. (Bkz. Görsel 66.)

Görsel 66: Uranüs, 129-159. ölçüler.

Ton değişimi Holst'un yine sıklıkla kullandığı kompozisyon özelliklerinden biridir. Ton değişimi, diğer bölümlere göre Uranüs'te daha sıklıkla kullanılmaktadır. 64 ile 72. ölçüler altı ayrı ton görünümü vardır. Tüm tonlar farklı notalarla başlayıp bitebilir, ancak hepsi re majör olarak yazılmıştır.

Ritmik Analizi

Holst Uranüs'te farklı tartımlar kullanmıştır. Çoğu kısımlarda kucağa alışıldık gelmeyen değişik 6/4'lükler, bazı bölgelerde ise daha da yine olağandışı duyulan bir şekilde 9/4'lük kullanılmaktadır. Ek olarak, 6/4'lük ve 4/4'lüğü aynı anda kullandığı yerler de mevcuttur.

Holst ayrıca Uranüs'te, 231 ile 238. ölçüler arası çapraz ritim kullanır. (Bkz. Görsel 67.) Bu, aynı anda iki ayrı tartımın kullanıldığı alandır. Holst, bas obua, bas klarnet, fagot ve çift fagotta 6/4'lük kullanırken, orkestranın geri kalanı 4/4'lük çalmaktadır.

Görsel 67: Uranüs, 231-238. ölçüler.

Ritmik anlamda indirgemenin açık bir örneği Uranüs'ün dört notalı hareketi ile başlar. Bu dört notalı kalıp, her tekrarda bir öncekinden daha kısa ritmik bir değerle geri döner. Holst, burada ritmik değeri 4:1 oranında düşürüyor gibi görünmektedir. Hareket ikinci kez tenor tuba ve bas tubada 5 ile 7. ölçüler arasında görünür. Ardından 7. ölçüde timpanide üçüncü kez ortaya çıkmaktadır. (Bkz. Görsel 68.)

Trp. in C
Ten. Trb.
Bass Trb.
Ten. Tub. in Bb
Bass Tub.
Timp. I

Görsel 68: Uranüs, 1-7. ölçüler.

Holst ritmi, 2 ile 25. ölçüler arası nota sürelerini azaltarak hızlandırır. (Bkz. Görsel 69.)

stacc.

Fl.

Oboe

Clarinet

Bassoon

Trumpet

Trombone

Horn

Violin

Viola

Violoncello

Bass

a 2 stacc.

f

sempre stacc.

f

sempre stacc.

Görsel 69: Uranüs, 2-25. ölçüler.

Armonik Analizi

Holst, 46 ile 62. ölçüler arasındaki ikinci arp hariç, Uranüs'te önemli bir ton işareti kullanmaz. 46 ile 56. ölçüler arasında yedi bemollü ton kullanılır, ardından anahtar imzası 57 ile 62. ölçüler arası beş diyeze dönüşür.

Uranüs'ün ilk A bölümü mi minör tonalitesindedir. İkinci A bölümünün tonalitesini tanımlamak için yeterli kanıt yoktur. A 'bölümlerinin (A'3 ve A'5) her ikisi de do minör ve mi majör olmak üzere iki tonalite arasında gidip gelmektedir. Dördüncü A bölümünün ilk yarısı mi minör tonunda, ikinci yarısı mi majör tonunda gelmektedir. Altıncı A bölümü çoğunlukla fa majör akorunu kullanır, ancak sadece mi ve si ile biter.

4.7. 7. Bölüm: Neptune, The Mystic

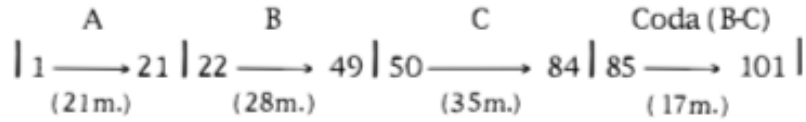
Holst Gezegenleri tamamladığında, insanlık tarafından bilinen en uzak gezegen Neptün'dür. Dünya'nın atmosferinden ayrılan ilk insandan tam 46 yıl sonra, Neptün gibi bir yeri ziyaret etmek daha özel olmalı ki böylesine bir gezegenin cansız, çorak manzarasına rağmen gezegenin melodisi muhtemelen Holst'un hep aklındadır. Bu bağlamda bölümün melodileri de hafızamıza kolaylıkla giren cinstendir. Holst'un eseri yazarken düşünmüş olduğuna dair bir kanıt olmamasına karşın, bölümün atmosfer olarak ismine yakışır biçimde bir deniz tanrısını ifade ettiği yönünde oldukça etkili ifadeler vardır. Temiz bir armonik düzen ve akıcı işlenen melodi çizgileri bunlara birer işaret olabilmektedir. Bölüm Andante olarak başlar ancak koro, bölüme giriş yaptığında bölüm Allegretto olarak değişir. Bu bağlamda yine aksi şekilde yönetilmiş örnekleri varsa da aslında bölüm asla oldukça yavaş ve sakin bir tempoyu işaret etmez.

Hatta, Holst tarafından 1926 yapılan kayıta da tempo oldukça belirgindir. Dönemin ses mühendisleri, 1920'lerde Holst'un istediği türden bir ses kaybolması fikrini oldukça zor hayata geçirmişlerdir. Dönemin ilkel kayıt ve prodüksiyon imkanları buna sebeptir. Yine de bu kaybolarak azalma fikri, Holst'un tam istediği gibi olmamıştır ve bu sebeple eser istenilenden daha kısa sürmektedir.

Form Analizi

Çevrelere göre Neptün, Gezegenler eserindeki ten sıra dışı bölüm olarak görülmektedir. Holst bu bölümde, alıştığımız diğer altı bölümdeki gibi bir tema veya desen olarak adlandırılacak kadar geniş bir kompozisyon malzemesi kullanmaz. Neptün ile ilgili ikinci olağandışı durum, Holst'un bir koro kullandığı tek bölüm olmasıdır.

Üçüncü olağandışı olan ise Neptün'ün müzikal biçimidir. Neptün form anlamında dört bölüme ayrılmıştır. A, B, C ve koda. (Bkz. Görsel 70.) Neptün'de sadece dört bölüm vardır ve hiçbiri tekrarlanmaz.

Görsel 70: Neptün, bölüm haritası.

Neptün'ün dördüncü olağandışı yönü, sonudur. Holst, Neptün'ün son ölçüsünün, ses uzaklarda kaybolana kadar tekrarlanması ve solmasını ister ve notada bunu gösterir. Holst, koristlerin de şarkı söylerken sahneden çıkmasını ve izleyiciler artık onları duymayana dek bir yerlere doğru yürümeye devam etmelerini tercih etmektedir.

Melodik Analizi

Holst, Neptün'de sadece üç adet melodi kullanmıştır. İlk melodi flüt ve bas flütte 3 ve 4. ölçülerde gelmektedir. (Bkz. Görsel 71.) İlk melodi tekrarı ise iki kere daha, 5 ile 8. ölçüler arasında ve 14 ile 15. ölçülerde kendini göstermektedir.

Görsel 71: Neptün, ilk melodi.

Neptün'deki ikinci melodi ilk kez flüt ve bas flütte 9 ile 11. ölçü arasında görünmektedir. (Bkz. Görsel 72.) İkinci melodi, obua ve ingiliz kornosunda 12 ile 13. ölçülerde görülmektedir. Bu ikinci geliş, ilk gelişten bir oktav daha yüksektir.

Görsel 72: Neptün, ikinci melodi.

Holst 16 ile 49. ölçüler arasında melodi kullanmaz. Bunun yerine, akorlarla birlikte bir dizi arpej figür kullanır.

Üçüncü melodi aynı zamanda Neptün'ün son melodisidir. Bu melodinin sadece 58 ile 65. ölçüler arası birinci klarnette görülmektedir. (Bkz. Görsel 73.)

The image displays a musical score for the third melody of Neptune. The score is written for four instruments: Flute (Fl.), Bass Flute (Bass Fl. in G), Clarinet (Cl. in A), and Violin (Va.). The Flute part is mostly silent, with a few notes in the final measures. The Bass Flute part features a series of arpeggiated chords. The Clarinet part is marked *dolce* and plays a melodic line. The Violin part is marked *senza sordini* and *dolce*, playing a melodic line. The score is divided into two systems, with the first system showing measures 58 to 65 and the second system showing measures 66 to 72. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 3/4.

Görsel 73: Neptün, üçüncü melodi.

Ritmik Analizi

Holst, bu bölümde Mars'taki gibi 5/4'lüğe geri döner. Bununla birlikte, Neptün'de küçük bir fark vardır. Holst, Neptün'deki 5/4'lüğün üç vuruş ve ardından iki vuruş olması gerektiğini göstermiştir. Bu gösterge Mars'ta yapılmamıştır.

Holst, birinci arptaki nota süresini 35 ile 36. ölçüler arası azaltarak ritmi hızlandırır. (Bkz. Görsel 74.)

Görsel 74: Neptün, birinci arp.

Armonik Analizi

Neptün, gerçekten bir bitonalite hareketi olarak adlandırılabilen tek bölümdür. Birbirleri arasında ilişkisi olmayan iki akorun eşzamanlı olarak görüldüğü bir çok alan vardır.

SONUÇ

İngiltere müziği ve Gustav Holst hakkında dilimizde yeteri kadar bilgi olmaması sebebiyle, bu çalışma tüm sanatçılara, sanatçı adaylarına ve ayrıca sanatseverlere bir kaynak oluşturmaktadır. Çalışmada süitin her bölümünün yapısal analizi gerçekleştirilmiş ve temalar belirlenerek, bölümler içindeki yerleri saptanmıştır.

Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

1. Bölüm: Mars, The Bringer Of War

A1 Teması	1-39. Ölçüler
A2 Teması	110-133. Ölçüler
B1 Teması	43-65. Ölçüler
B2 Teması	104-108. Ölçüler
B3 Teması	143-166. Ölçüler
C1 Teması	88-92. Ölçüler
C2 Teması	134-142. Ölçüler
Coda	167-185. Ölçüler

2. Bölüm: Venus, The Bringer Of Peace

A1 Teması	1-29. Ölçüler
A2 Teması	84-98. Ölçüler
A3 Teması	116-141. Ölçüler
B1 Teması	30-83. Ölçüler
B2 Teması	99-115. Ölçüler

3. Bölüm: Mercury, The Winged Messenger

A1 Teması	1-77. Ölçüler
A2 Teması	154-188. Ölçüler
A3 Teması	235-296. Ölçüler
B Teması	78-153. Ölçüler
C Teması	189-234. Ölçüler

4. Bölüm: Jupiter, The Bringer of Jollity

A1 Teması	1-64. Ölçüler
A2 Teması	89-107. Ölçüler
A3 Teması	156-192. Ölçüler
A4 Teması	234-304. Ölçüler
A5 Teması	329-347. Ölçüler
B1 Teması	65-88. Ölçüler
B2 Teması	305-328. Ölçüler
C1 Teması	108-155. Ölçüler
C2 Teması	348-387. Ölçüler
D Teması	193-233. Ölçüler
Coda	395-409. Ölçüler

5. Bölüm: Saturn, The Bringer Of Old Age

A1 Teması	1-27. Ölçüler
A2 Teması	77-104. Ölçüler
B1 Teması	28-49. Ölçüler
B2 Teması	105-124. Ölçüler
C Teması	50-77. Ölçüler
D Teması	125-155. Ölçüler

6. Bölüm: Uranus, The Magician

A1 Teması	1-45. Ölçüler
A2 Teması	98-128. Ölçüler
A3 Teması	129-159. Ölçüler
A4 Teması	160-192. Ölçüler
A5 Teması	193-221. Ölçüler
A6 Teması	222-250. Ölçüler
B Teması	46-71. Ölçüler
C Teması	72-97. Ölçüler

7. Bölüm: Neptune, The Mystic

A Teması	1-21. Ölçüler
B Teması	22-49. Ölçüler
C Teması	50-84. Ölçüler
Coda	85-101. Ölçüler

Tablo 1. Orkestra Sütünün genel tematik şeması

KAYNAKLAR

Head, Raymond (1993). *Holst - Astrology and Modernism in "The Planets"*. Cambridge University Press

Holst, Imogen (1986). *The Music of Gustav Holst and Holst's Music Reconsidered*. Oxford University Press

Huismann, Mary Chritison (2011). *Gustav Holst, A Research and Information Guide*. New York: Routledge

Leelasiri, Kanokrut (2001). *An Analysis Of Gustav Holst's The Planets*. California State University Press

Ried, James (2011). *An Astronomer's Guide to Holst's The Planets*. *Sky and Telescope, US*

Say, Ahmet (2010). *Müzik Ansiklopedisi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları

Short, Micheal (1990). *Gustav Holst: The Man and his Music*, Oxford University Press

IMSLP Petrucci Music Library

[http://ks.imslp.net/files/imglnks/usimg/5/59/IMSLP05396-Holst - THE PLANETS -
Suite for Large Orchestra - Partitur.pdf](http://ks.imslp.net/files/imglnks/usimg/5/59/IMSLP05396-Holst-_THE_PLANETS_-_Suite_for_Large_Orchestra_-_Partitur.pdf)

Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Tez/Sanat Çalışması Raporu Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Tez/Sanat Çalışması Raporunda,

- Tez/Sanat Çalışması Raporu içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu Tez/Sanat Çalışması Raporunun herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez/Sanat Çalışması Raporu çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

25/02/2020

Arın AYKUT

**Yüksek Lisans
Sanat Çalışması Raporu Orijinallik Raporu**

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü**

Tez/Sanat Çalışması Raporu Başlığı: GUSTAV HOLST'UN OP.32 "GEZEĞENLER" İSİMLİ ORKESTRA SÜİTİNİN MÜZİKAL FORM AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yukarıda başlığı verilen Tez/Sanat Çalışması Raporumun tamamı aşağıdaki filtreler kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
25.02.2020	72	61055	28.01.2020	%2	1242165831

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez/Sanat Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (25.02.2020)

Arın AYKUT

Öğrenci No.: N16227645

Anasanat/Anabilim Dalı: Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Anasanat Dalı

Program: Orkestra Şefliği

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
x			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Prof. Rengim Gökmen

**Master's
Art Work Report Originality Report**

HACETTEPE UNIVERSITY
Institute of Fine Arts

Title : GUSTAV HOLST'S OP.32 "THE PLANETS" ORCHESTRAL SUIT'S IN THE SENSE OF THE FORM

The whole thesis/art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
25.02.2020	72	61055	28.01.2020	%2	1242165831

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (25.02.2020)

Arin AYKUT

Student No.: N16227645

Department: Composition and Conducting Department

Program/Degree: Orchestral Conducting

Master's	Proficiency in Art	PhD	Joint Phd
x			

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED
Prof. Rengim Gökmen

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin/raporumun tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin/Sanat Çalışması Raporunun kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin/sanat çalışması raporunun tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde/sanat çalışması raporumda yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezim/sanat çalışması raporum aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. (1)
- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

25/02/2020

Arın AYKUT

*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

- (1) Madde 6.1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmasını ş ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü teziere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Tez Danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.